…ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 261 (8168) НОЯБРИИН 6 ВТОРНИК 1956 он

Сэн 20 мүнгэн.

Коммунизм байгуулхын түлөө тэмсэлдэнь советскэ арадые зоригжуулагша ба ударидагша агуу ехэ хүсэн—Советскэ Союзай Коммунистическэ парти мандаха болтогой!

(Агуу ехэ Октябрьска социалистическэ революциин 39 жэлэй ойдо зорюулагдаһан КПСС-эй ЦК-гэй Уряануудһаа).

…спубликын ажалшадта КПСС-эй ЦК-гэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй эльгээһэн амаршалгада зорюулагдаһан митинг

…рят-Монголой АССР-эй ажал… Октябрьска революциин 39-дэ… урда тээхи үдэрнүүдтэ баяр …алангаар сэдьхэл һанаагаа ха… байнад. Юуб гэбэл, КПСС-эй …ральна Комитет, СССР-эй Ми…үүдэй Совет гүрэндэ хүдөө …н продуктнуудые тушааха тү… амжалтатайгаар дүүргэһэнэй …үүлэн дүүргэһэнэй түлөө манай …убликын колхознигуудые, МТС …хозуудай хүдэлмэрилэгшэдые, … ажахын мэргэжэлтэдые, пар…, советскэ ба комсомольско хү…эрилэгшэдые, ажалшан түмэ… бүхыдэнь амаршалаад, саашa… амжалта туйлахыень хүсэһэн … КПСС-эй Центральна Коми…, СССР-эй Министрнүүдэй Со… энэ амаршалгада зорюулагда… митинг үсэгэлдэр, ноябриин … Улан-Удэ городой Соведүүдэй … дээрэ болобо. Тус митингдэ …-Удэ городой ажалшад, мүн …убликын колхоз болон совхо…, МТС-үүдэй түлөөлэгшэд — … мянган хүн хабаадаба.

…итингые КПСС-эй Улан-Удын …омой секретарь нүхэр **Е. Л. Ма…** нээгээд, БМАССР-эй Ми…рнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ … **Д. С. Болсохоевто** түрүүлэн …гтэбэ.

…хэр Болсохоев партиин Цент…на Комитедэй, СССР-эй Ми…рнүүдэй Соведэй амаршалгые …нгдэ хабаадагшадта уншажа …, һүүлээрнь иигэжэ хэлэбэ:

—КПСС-эй XX съездын шиидхэ…нүүдые бэелүүлхын түлөө тэм… Бурят-Монголой колхознигууд, …-үүд болон совхозуудай хүдэл…лэгшэд хадаа промышленна …приятинуудай, городой ажал…ай эдэбхитэй туһаламжатайгаар …зорилгоёо—малай ашаг шэмэ … орооһо таряанай ургасые дээ…үүлхэ зорилгоёо бэелүүлхэдээ … тэды амжалта туйлаба.

КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска …умһээ хойшо республикын кол…ууд болон совхозууд хонидойнгоо … толгойе 188 мянган толгойгоор … гү, али 22 процентээр олошо…лаа, нооһо хайшалалга 1,6 дахи… ехэ болоо. Энээнтэй хамта энэ …саа соо нарин ба нарибтар ноо… хайшалалга 2,8 дахинаар ехэ бо… байна. 1956 ондо эдлүүриин …рай 100 гектар бүхэндэ 83 кило… нооһон хайшалагдаба.

…дэ бүгэдын ашаар манай рес…лика гүрэндэ нооһо тушааха ба …лдаха түсэбөө болзорһоонь … дүүргэжэ, энэ жэлэй ноябриин … мэдээгээр хамта 2270 тонно … гү, али тогтоогдомол түсэбтэ …доо 10,8 процент ехэ нооһо ту…дaһан байна.

…дын аймагай колхозууд һайн …алта туйлаба. Эндэхи колхозууд … жэлдэ нооһо хайшалалгаяа … процентээр ехэ болгоо, тиигэжэ …үриин газарай 100 гектар бүхэн… 108 килограмм нооһо абаһан … Сэлэнгын аймагай колхозууд …үриингээ газарай 100 гектар бү…дэ 115 килограмм нооһо хайшал… гүрэндэ нооһо тушааха түсэбөө … процент дүүргээ. Хориин аймa… колхозууд эдлүүриингээ газарай … гектар бүхэндэ 116 килограмм нооһо хайшалжа, гүрэндэ нооһо тушааха түсэбөө 120 процент дүүргэбэ.

Республикын колхозууд болон совхозууд мүнөө жэлдэ нёдондонойхидоо орходоо 11 процентээр ехэ һү һааба, үнеэн бүриһөө һү һаалга 19 процентээр дээшэлээ. Тиихэдэ, хэрбээ 1953 ондо үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 504 килограмм һүн һаагдаһан һаа, мүнөө жэлдэ 840 килограмм һаагдаба. Һү һаалгын дээшэлһэнэй ашаар республикын колхозууд болон совхозууд мүнөө жэлдэ гүрэндэ һү тушааха ба худалдаха түсэбөө 125 процентээр дүүргэжэ, нёдондо жэлэйхитэй сасуулхада һү 13127 тонно ехээр тушааха аргатай болоһон байна. Һү һаалгаяа дээшэлүүлхэ талаар Кяхтын, Зэдын, Кударын, Закаменай аймагуудай колхозууд һайн амжалта туйлаба.

Мүнөө жэлдэ республикын колхозууд болон совхозууд хартаабха, овощь яһала ехээр хуряажа, ноябриин 1-дэ гүрэндэ хартаабха тушааха түсэбөө 109 процент, овощь тушааха түсэбөө 118 процент дүүргэбэ.

Мүнөө жэлдэ манай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд урда жэлнүүдэйхидээ орходоо горьтой ехэ үбһэ тэжээл бэлдэжэ абаба, шэмэтэ тэжээл хоёр дахин ехээр бэлдэгдээ. Энээнэй ашаар малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэхэ, һү, мяха, нооһо ехээр абаха аргатай болобобди.

Манай туйлаһан эдэ зарим тэды амжалтанууд үшөөл бага, һанаагаа амаршаха ямаршье эрхэгүйбди гэжэ бидэнэр мэдэнэбди. Мүнөө үедэ партийна организацинууд, советскэ болон хүдөө ажахын органууд, колхозой правленинүүд малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэжэ, үбэлэй сагта һү һаалгаяа 2—2,5 дахинаар дээшэлүүлхын, нэгэшье мал гарзада оруулхагүйн түлөө бүхы оролдолгоёо гаргаха ёһотой. Мүн мүнөөнһөө эхилжэ ерэхэ хабарайнгаа тарилгада бэлэдхэжэ захалхаар болоо.

Эндэ суглараашадай ба мүн республикын бүхы ажалшадай үмэнэһөө, зургаадахи табанжэлэй түсэбые болзорһоо урид дүүргэхын түлөө Бурят-Монголой ажалшад хүсэ шадалаа гамнахагүй гэжэ манай партиин Центральна Комитедые, СССР-эй Министрнүүдэй Соведые найдуулхыемни зүбшөөгыт. **(Удаан үргэлжэлһэн альгаташалга).**

Республикын ажалшад саашадааше КПСС-эй XX съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө бүхы советскэ арадтай хамта эршэмтэйгээр ажаллаха байна.

Манай Агуу Ехэ Эхэ орон мандаха болтогой! **(Альгаташалга).**

Советскэ Союзай Коммунистическэ парти мандаха болтогой! **(Альгаташалга).**

Нүхэр Болсохоевой һүүлээр Зэдын аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр **О. А. Борисовто** үгэ үгтэбэ.

— Манай республикын ажалшадые КПСС-эй Центральна Комитедэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй амаршалһаниие Зэдын аймагай ажалшад айхабтар ехэ баяр баясхалантайгаар угтаба, — гэжэ нүхэр Борисов хэлэнэ. — Манай Зэдын аймаг малажалайшье, тарянажалайшье талаар республикын томохон аймагуудай нэгэн гэжэ тоологдодог юм. Мүнөө жэлдэ аймагай колхозууд болон үүлтэртэ хонидой Боргойн совхоз гүрэндэ 359 тонно эрхим шанартай нооһо тушаагаа. Нооһо тушааха түсэб 120 процент дүүргэгдэжэ, түсэбһөө гадуур 69 тонно нооһон тушаагдаһан байна.

Мүн тэрэшэлэн гүрэндэ һү тушааха түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэһэн байнабди.

Гүрэндэ таряа тушааха түсэб 125 процент дүүргэгдээ. Түсэбһөө гадуур 85 мянган пүүд таряа тушаатаабди.

Энэ жэлэй ургаса хуряалгые амжалтатайгаар дүүргэхэ хэрэгтэ мнай городой ажалшад, тусхайлбал, Железнодорожно районой хүдэлмэришэд болон албахаагшад, һурагшад болон студентнүүд ехэ туһа хүргөө. Энэ туһаламжынь түлөө городой ажалшадта баясхалан хүргэнэбди.

Зүгөөр, бидэнэр туйлаһан амжалтаараа һанаагаа амарангүй, саашадаа бүри оролдосотойгоор ажаллаха ёһотойбди.

Ажахын шэнэ жэлдэ нёдондонойхидо орходоо хоёр дахин ехэ һү һаахын түлөө социалистическэ мүрысөөн аймагтамнай эхилбэ. 1957 ондо 5 мянган тонноһоо бага бэшэ һү һааха, гүрэндөө 500 тонноһоо бага бэшэ гэхэ гү, али ажахын үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо 140 тонно ехэ нооһо. 600 мянган пүүд таряа тушааха зорилготойбди. Энэ зорилгоёо манай аймаг амжалтатайгаар дүүргэхэ гэжэ республикынгаа столицын ажалшадые найдуулха байнаб.

Хориин аймагай «Улаан Одон» колхозой түрүү хонишон Малахан Цыденжапов трибунада гарана.

Партиин Центральна Комитедэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй амаршалгые тон ехэ баяртайгаар угтаһан тухайгаа мэдүүлээд, нүхэр **М. Цыденжапов** иигэжэ хэлэбэ:

—Би хонишоноор 22 жэл соо хүдэлжэ байнаб. Энэ хугасаа соо артельдээ хэдэ мянган хони үдхэжэ үгөөб. Минии хэһэн ажалые тооложо, хүндэлжэ, колхозоймнай правлени намайе Эхэ ороноймнай столица—Москва город, Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкэдэ эльгээгээ.

КПСС-эй XX съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдээр зоригжоһон манай колхозой хонишод хүдэлмэридөө һайн амжалта туйлажа байна. Манай эрхим хонишод Чойжалма Эрдынеева, Рыгзыма Батуева гэгшэд хонин бүриһөө дунда зэргээр 4—5 килограмм нооһо хайшалба.

Мүнөө манай колхозой малшад малайнгаа үбэлжэлгые эрхим һайнаар үнгэргэхын түлөө шангаар тэмсэжэ захаланхай. Намда 532 толгой түлгэ хонид даалгагдажа үгтөө. Эдэ хонидоо нэгэшье үхэл гарзагүйгөөр ондо оруулхаб, ерэхэ жэлдэ нооһо ехээр хайшалхаб гэжэ та бүгэдын үмэнэ үгэеэ үгэнэб.

Нүхэр Цыденжаповай Эхэ орондоо, партида зорюулан юрөөл табижа, үгэеэ дүүргэхэдэнь талмай дээрэ нэрьемэ альга ташалга дуулдана.

Һүүлэй жэлнүүдтэ орооһото болон бусад культурануудай баян ургаса хуряажа, малайнгаа ашаг шэмые түргэнөөр дээшэлүүлжэ байһан Түнхэнэй аймагай ажалшадай түлөөлэгшэ — КПСС-эй Түнхэнэй айкомой секретарь нүхэр **Б. Ф. Зонхоевто** үгэ үгтэбэ.

— Манай республикын ажалшад, гэжэ нүхэр Зонхоев захална,—гүрэндэ хүдөө ажахын продуктнуудые тушааха уялгаяа болзорһоонь урид дүүргэжэ, Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй, Советскэ правительствын амаршалгада хүртэбэбди.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XX съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые амжалтатайгаар бэелүүлэлсэхын түлөө тэмсэжэ, Түнхэнэй аймагай ажалшад ажахын үнгэрэгшэ жэлдэ горьтой амжалта туйлаба. 1956 ондо аймагай колхозууд гектар бүриһөө дунда зэргээр 12,3 центнер ургаса хуряажа, гүрэнэй түсэбые үлүүлэн дүүргээ. Жуковай нэрэмжэтэ, «Красный пахарь», «Путь Ленина» колхозууд гектар бүриһөө дунда зэргээр 15—16,5 центнер, зарим полинуудай га бүриһөө 30 центнер, үшөө дээшэшье ургаса хуряаба.

Энээнэй ашаар аймагай колхозууд гүрэндэ таряа тушааха түсэбөө республика дотороо түрүүлэн дүүргээ. Аймагай колхозууд 360 мянган пүүдһээ дээшэ таряа гүрэндэ тушаагаа. Түсэбһөө гадуур 220 гаран мянган пүүд тарян тушаагдаба.

Түрүү агротехникэ хэрэглэн, олохон колхозууд хартаабха болон овощиин һайн ургаса ургуулаа. Тиигэжэ гүрэнтэйгөө тоосоод, 70 гаран мянган пүүд хартаабха, 20 мянга шахуу пүүд овощь гүрэндэ худалдаха аргатай болоһон байнабди.

Түнхэнэй голой түхэл шэнжэ жэл бүри хубилна. Колхозууд болон машиннно-тракторна станцинуудта барилга ехээр хэгдэнэ. Һүүлэй хоёрхон жэл соо аймаг дотор 500 шахуу шэнэ гэрнүүд баригдаа.

Малайнгаа ашаг шэмые, полинуудайнгаа ургасые саашадааше түргэнөөр дээшэлүүлжэ байха зорилготойбди. Энэ зорилгоёо Түнхэнэй ажалшад дүүргэжэ шадаха гэжэ найдуулнаб! **(Альгаташалга).**

Колхознигуудайнгаа зүгһөө городой ажалшадые халуунаар амаршалаад, Сэлэнгын аймагай Кагановичын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр **Дансарунов** ажахын үнгэрэгшэ жэлдэ колхозойнгоо туйлаһан амжалтанууд тухай, саашанхи зорилгонууд тухай дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгэбэ. Мүнөө жэлдэ энэ колхозойхид үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1600 литр һү һааха, хонин бүриһөө дунда зэргээр гурбан килограмм нооһо хайшалха, орооһото болон бусад культурануудай баян ургаса хуряаха уялга абаа. Энэ абаһан уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө колхознигууднай шангаар тэмсэжэ захаланхай гэжэ оратор хэлэбэ.

Митингдэ хабаадагшад хүдөө ажахыгаа дам саашадань хүгжөөн дэбжээхын түлөө улам эршэмтэйгээр тэмсэхэ тухайгаа Парти ба правительствые найдуулһан, республикын ажалшадые уряалһан резолюци баталан абаа.

Агуу ехэ Октябриин хүндэлэлдэ

Ажалай бэлэгүүдээр һайндэрые угтахань

Бурмонкоопсоюзай бэлэдхэлэй ба автомобильна базануудай коллективүүд ажалай үндэр амжалтануудаар Октябриин һайндэрые угтажа байна.

Автобазын коллектив (директорынь нүхэр Молонов) III-дахи кварталайнгаа даалгабари уридшалан дүүргээд, мүнөө бүри ехэ амжалта туйлахын түлөө бүхы хүсэеэ элсүүлэн тэмсэжэ байна. Энэ коллектив үргэн хэрэглэлэй эд бараа шэрэхэ даалгабаряа 145 процент дүүргээд, 2285 литр горючи алмаа. Тиин, 98 мянган түхэригэй алмалта хээ. Ашаа шэрэхэ хүдэлмэриие һаадгүй һайнаар ябуулхатайгаа хамта энэ эмхитэй коллектив машинануудые гамтай һайнаар ашаглана.

Мүн бэлэдхэлгын база (директорынь нүхэр Доржиев) баһал һайн дүнгүүдые харуулаа. Базын бэлэдхэлшэд һүүлэй мэдээгээр ангай арһа бэлдэхэ даалгабаряа 1328 процент дүүргээ. Тэрэшэлэн малай арһа, нооһо, адуунай хилгааһа бэлдэхэ хүдэлмэри һайнаар ябуулагдажа байна.

Бурмонкоопсоюзай правлени ба эд хэрэглэгшэдэй кооперациин хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обком социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүдые гаргахадаа, бэлэдхэлэй ба автомобильна базын коллективүүдые бүхэсоюзна мүрысөөнэй түрүүшүүлэй зэргэдэ оруулхыень зууршалба.

Н. Демин.

Түрүүшүүлэй галлерей

Улан-Удын Пригородно районой промышленна предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэд Агуу ехэ Октябрьска революциин 39 жэлэй ойн хүдэлэлдэ социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлээд, ажалдаа эрхим амжалта туйлажа байна. Районой промышленность арба һарынгаа түсэбые амжалтатайгаар дүүргэбэ. Олон предприятинууд продукци гаргаха жэлэйнгээ түсэбые дүүргэхэнь дүтэлөө.

Эдэ үдэрнүүдтэ район дотор социалистическэ мүрысөөн улам үргэдэжэ байна. 130 бригадада «Эрхим» нэрэ зэргэ олгогдобо. Хэдэ хэдэн цехүүд болон участогуудай коллективүүд түсэбөө үлүүлэн дүүргэжэ, түрүүшүүлэй зэргэдэ гарана.

Социалистическэ мүрысөөнэй ябасые һайнаар харуулха, мүн түрүүшүүлэй дүршэлые үргэнөөр дэлгэрүүлхэ зорилгоор партиин Пригородно райком, районой Соведэй гүйсэдхэхэ комитет үйлэдбэриин түрүүшүүлэй галлерей ба Хүндэлэлэй доска бии болгобо. Районой промышленностиин, транспортын ба наймаанай организацинуудай 70 гаран түрүүшүүлэй нэрэ обог, ажалайнь дүршэл тэрэ галлерейдэ ба Хүндэлэлэй доскада бэшэгдэбэ.

П. Борисов.

Түсэбһөө гадуур 1220 тонно ашаа

Октябриин 29-нэй үдэр Сэлэнгэ мүрэн дээрэ навигациин сезон дүүрэбэ. Улан-Удэ пристаниин коллектив ашаа шэрэлгээр навигациингаа түсэб үлүүлэн дүүргээ.

Социалистическэ мүрысөөндэ «Леваневский» гэжэ пароходой коллектив эрхим амжалта туйлаа. Энэ пароход түсэбһөө үлүү 1220 тонно ашаа шэрээ.

— Эмхитэй һайнаар хүдэлмэрилһэнэй ашаар манай коллектив иимэ амжалта туйлаа, — гэжэ пароходой капитан нүхэр Сахаровский хэлэнэ.

Тэрэшэлэн «Тюленин», «Левашов» гэжэ пароходуудай, «Чикой», «Хилок», «Олха», «Ная» ба № 120 баржануудай коллективүүд навигациингаа түсэб холо үлүүлэн дүүргэһэн байна.

И. Иванов.

Египедтэ эсэргүү ээрхэг түримхэй добтолгоёо болюулхыень шангаар эринэбди

Египедэй Республикада добтолһон Англи, Франци болон Израилиин ээрхэг түримхэй ябуулгануудта эсэргүү митингнүүд манай Бурят-Монгол АССР-эй предприятинуудаар, колхозуудаар, эмхи зургаануудаар боложо байна. Бэеэ дааһан, сүлөөтэ Египедэй Республикада эсэргүү шэглүүлэн, империалистическэ гурбан гүрэнэй ябуулжа байгаа ээрхэг шунахай политикые республикын бүхы ажалшад эрид шууд буруушаана.

***

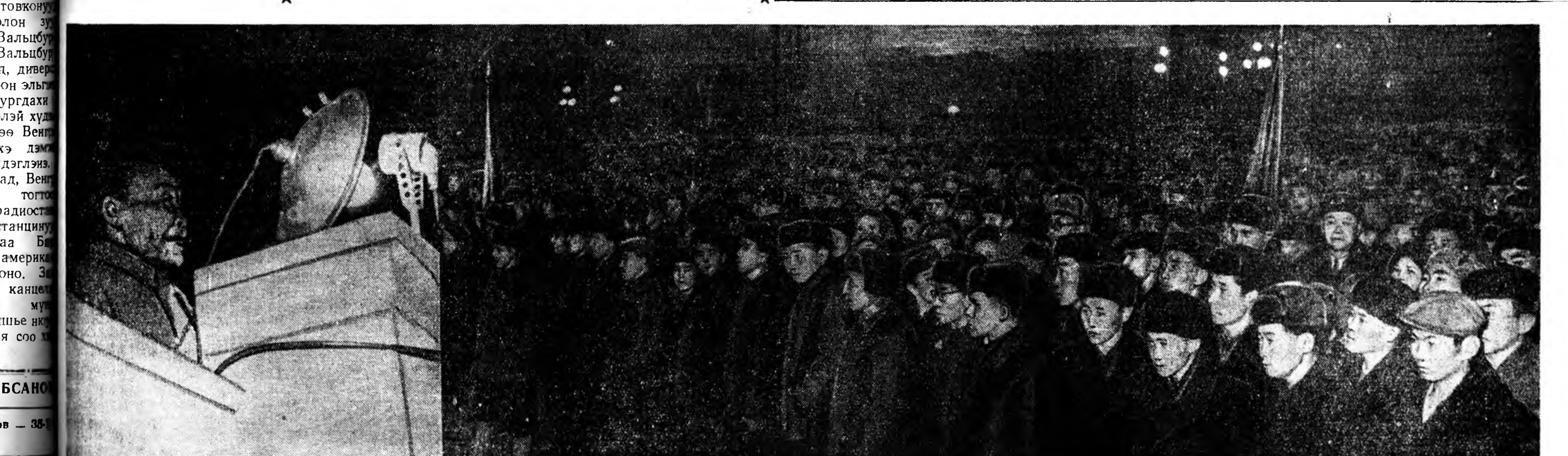
Һаяхан профсоюзуудай областной Соведэй, профсоюзай обкомуудай хүдэлмэрилэгшэдэй митинг болоо. Партбюрогой секретарь нүхэр М. Гаськов митинг нээбэ.

Областной Соведэй хүдэлмэрилэгшэ нүхэр Блинов үгэ абаад, иигэжэ хэлээ:

— Суэцкэ каналые национальна мэдэлэй болгохо гэжэ бэеэ даанхай гүрэнэй гаргаһан зүб тогтоолые буруушаан, ООН-эй Уставые дабажа, Англиин, Франциин ба Израилиин правительствонууд Египедтэ эсэргүү ээрхэг түримхэй добтолго хэжэ ороо. Колонизаторнуудай иимэ муухай, ээрхэг, түримхэй ябуулгые бүхы түрүү хүн түрэлтэн эрид шууд буруушаана. Дайн байлдаан болоходоо арад зондо ямар хохидол, гэмтэл ушаруулдагыень бидэ советскэ хүнүүд һайн мэдэнэбди. Тиимэһээ, колонизаторнуудай хархис муухай ябуулгые бүхы советскэ хүнүүдтэй хамта буруушаалсанаб. Англиин, Франциин, Израилиин сэрэгүүдые Египедһээ бушуу түргэн гаргахые эринэбди.

Удаалуулан үгэ хэлэгшэд нүхэр А. Н. Блиновэй дурадхалые нэгэн һаналаар дэмжэбэ. Мүн Англиин, Франциин сэрэгүүдые Египедэй газар дээрэһээ гаргахые, Египедтэхи буудалдаа дары болюулхые эриһэн резолюци баталан абтаа.

В. Афанасьев.

…УРАГ ДЭЭРЭ: Соведүүдэй талмай дээрэ болоһон митинг, Хориин аймагай «Улаан Одон» колхозой хонишон М. Цыденжапов митинг дээрэ үгэ хэлэжэ байна.

А. Мантаевэй фото.

Шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлгэ үргэнөөр дэлгэрүүлэе

Тоосоото-һунгалтын партийна суглаануудһаа

Олон дутагдалнууд элирүүлэгдэбэ

Хориин леспромхозой партийна организаци партийно-политическэ хүдэлмэреэ зарим тэды һэргээжэ, коммунистнуудай эдэбхи хэшээлые нилээд дэбжээһэн байна. Олон коммунистнууд гүрэнэй түсэб дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, нүхэдтөө жэшээ харуулан ажаллана. Модо бэлэдхэхэ түсэб һара бүри дүүргэгдэдэг болонхой.

Гэбэшье, һаяхан эндэ болоһон тоосоото-һунгалтын партийна суглаан дээрэ коммунистнууд ехэбшэлэн дутуу дундануд тухайгаа хэлсэбэд. Парторганизациин секретарь нүхэр Дамбаевай хэһэн тоосоото элидхэлэй һүүлээр үгэ хэлэһэн коммунист нүхэр **И. Мурзин** партийна бюрогой хүдэлмэриие нигэжэ шүүмжэлээ:

— Манай леспромхоздо түрүү хүнүүд — хүдэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд олон. Эдэнэр бүтээсэ ехэтэй ажалаараа нүхэдтөө жэшээ харуулжа, гүрэнэй түсэбүүдые дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ хэрэгтэ ехээр нүлөөлдэг. Түрүү хүдэлмэришэдэй олонхинь партиин гэшүүн болохо хүсэлэнтэй. Теэд партбюро тоосоото үе соогоо эмхидхэлэй партийна хүдэлмэри ехэ һулаар ябуулаа. Жэлэй турша соо нэгэшье хүн партиин гэшүүнэй кандидатта абтаагүй.

Партийна организаци түсэб дүүргэхын түлөө оролдохо зуураа, коллективэй дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һулаар ябуулдаг байһан байба. Энэ хүдэлмэриин һуладаһан дээрэһээ, коллективэй дунда ажалай журам һула, архи ууха, элдэб ааша гаргаха ушар али олон үзэгдэнэ.

Партийна бюро леспромхозой дирекциин ажал-ябуулгые хинан шалгаха эрхэеэ муугаар бэелүүлнэ гэжэ коммунистнууд нүхэд **Слынько, Заверкин** гэгшэд шүүмжэлбэ. Зарим участогуудай начальнигууд, инженернүүд даалгагдаһан хэрэгтээ харюусалгагүйгөөр хандана. Патай горхон гэжэ пунктын начальник нүхэр **А.** Поплевин ажалай эмхидхэлые һайжаруулха хэмжээ абанагүй гэжэ тэдэ хэлэбэд. Тиимэһээ хүдэлмэришэд үглөөдэр юу хэхэеэ мэдэнэгүй. Үдэр бүри ондоо хүдэлмэридэ эльгээгдэжэ, хүдэлмэриин сагые дүүрэн хэрэглэнэгүй.

Залуушуулай дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һулаар табигданхай. Энээн тушаа партбюро мэдэжэ байбашье, комсомольско организацида туһалдаггүй гэжэ хэлэгдээ.

Хүдэлмэришэдые гэр байраар, эдеэ хоолоор саг соонь, һайнаар хангаха асуудалнуудые партбюро зоримгойгоор шиидхэдэггүй байба. Тиимэһээ Хориин леспромхозой олохон пунктнуудта, участогуудта бии байһан гэр байранууд, культурна гуламтанууд хуушаржа, һандаржа байнхай. Шэнэ байранууд удаанаар баригдана.

Тоосоото-һунгалтын суглаан дээрэ хамта 13 коммунист үгэ хэлэжэ, партийна бюрогой хүдэлмэриин һайн, муу талыень хэлсэһэн байна. Леспромхозой түсэблэлгын, хүдэлмэришэдые хангалгын таһагуудай хүдэлмэридэхи дутагдалнууд суглаан дээрэ элирүүлэгдэжэ шүүмжэлэгдээ. Шэнээр гэр байрануудые бариха хэрэгтэнь Хориин леспромхоздо «Забайкаллес» комбинат муугаар туһална гэжэ коммунистнууд тэмдэглэһэн байна.

Суглаанай баталан абаһан тогтоол соо элирүүлэгдэһэн дутагдалнуудые усадхаха зорилгонууд хараалагдаба. Партбюрогой шэнэ состав һунгагдаа.

Д. Дашиев.

Хангалтагүйгөөр хүдэлһэн партбюро

Яруунын мяха-һүнэй совхозой парторганизациин тоосоото-һунгалтын суглаан һаяхан болобо.

Элидхэлэй һүүлээр үгэ хэлэһэн коммунистнууд партийна бюрогой хүдэлмэриие шангаар шүүмжэлээ.

Партбюрогой, тэрэнэй секретарь нүхэр Бурдуковскийн тоосоото үе соогоо ехэ муугаар хүдэлмэрилөө, партийна организаци коллективэй дунда ямаршье хүдэлмэри ябуулаагүй байна гэжэ коммунистнууд шүүмжэлбэ.

Партийна хүтэлбэриин һула байһан дээрэһээ ажал хэрэг урагшагүйгөөр ябаа. Совхоз ажахын жэлые муугаар үнгэргэбэ, һү һаалгаар, нооһо хайшалалгаар түсэбөө дүүргээгүй. Гектар бүриһөө 12 центнер таряа абаха түсэбтэй аад, оройдоо 9 центнер абаба. Хартаабха болон овощь абаха түсэб 65 процент дүүргэгдээ. Бүдүүн тэжээл бага абтаа.

Партбюро комсомольско болон профсоюзна организацинуудай хүдэлмэридэ хамаарантүй, тэдэниие зүндэнь орхижорхиһон байна.

Агитколлектив ехэ муугаар хүдэлөө. Саарһан дээрэ хэдэн олон агитаторнуудай нэрэ обог бэшээтэй байбашье, бодото дээрээ нэгэшье агитатор хөөрэлдөө хээгүй, элидхэл эмхидхээгүй байба. Эндэхи ханын газетэ мартагдашоо. Хүдэлмэрилэгшэдэй дунда социалистическэ мүрысөөн ёһо тэдыгээр эмхидхэгдэһэн байгаа.

Партийна организациин иимэ муугаар хүдэлжэ байхада - партиин Яруунын айком саг соонь хэмжээ абаагүй гэжэ коммунистнууд зүб шүүмжэлбэ.

— Партиин айком кадрнуудые шэлэн олохо, зүбөөр хубаарилан табиха хэрэгтэ хайша хэрэгээр хандана, — гэжэ коммунистнууд Зайцев, И. Кузьменюк, Л. Минеев гэгшэд шүүмжэлээ. — Юуб гэхэдэ, нүхэр Бурдуковский урдань Эгэтын МТС-эй парторганизациин секретаряар ажаллахадаа партийна хүдэлмэри ябуулжа шадангүй, тушаалһаа сүлөөлэгдэһэн байгаа.

Коммунистнууд партбюрогой хүдэлмэриие хангалтагүй дээрэ тоолоод, бюрогой шэнэ состав һунгаба. Нүхэр Бурдуковский партбюрогой составта оруулагдабагүй. Парторганизациин секретаряар нүхэр Г. Санжиев һунгагдаа.

Р. Гнездилов.

Кабанскын аймагай Каменск тосхон шадар шифернэ завод баригдажа байнхай. Тэндэхи хүдэлмэришэд эдэ үдэрнүүдтэ ажалай вахтада жагсаад, абаһан уялгаяа нэрэтэй солотойгоор бэелүүлжэ байнад.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: шифернэ заводой нэгэ барилгань харуулагдана.

Ф. Сорокиной фото.

Интеллигенциин шухала зорилго

(Партийна эдэбхитэдэй суглаанһаа)

Улан-Удын городской районой партийна эдэбхитэдэй суглаан һаяхан болобо. «Ажалшадые коммунистическээр хүмүүжүүлхэдэ интеллигенциин бэелүүлхэ зорилго тухай» асуудал суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэгдэбэ.

Ниитэ зоной дунда идеологическа хүдэлмэриие һайжаруулха тухай партиин XX съездын табиһан зорилгонуудые бэелүүлхэ хэрэгтэ интеллигенциин дүүргэхэ үүргэ тушаа элидхэлшэ, КПСС-эй райкомой секретарь нүхэр **С. С. Бадмацыренов** тогтожо хэлэбэ.

Политическэ болон научна эрдэм дэлгэрүүлхэ районно нэгэдэлэй түрүүлэгшэ нүхэр **Щербаков** үгэ хэлэхэ зуураа, городой ажалшадай дунда лекци үсөөнөөршье, муугааршье уншагдана гэжэ тэмдэглэбэ.

— Районно нэгэдэлдэ 400 гаран гэшүүд тоологдобошье, лекционно пропагандада үсөөхэн хүн хабаадуулагдана, — гэжэ тэрэ хэлэбэ.— Нёдондо жэлэйхитэй сасуулхада, энэ жэлдэ холо үсөөн лекци уншагдаа. Лекционно пропаганда арад зоной ажал хүдэлмэри, ажабайдалһаа, бодото зорилгонуудһаа таһарангяар ябуулагдана. Энээндэ нэгэдэлэй хүтэлбэрилэгшэд сохом зэмэтэй. Гэхэ зуура, партиин райком лекционно пропагандада һаналаа табидаггүй, лекторскэ группануудай хүдэлмэриие һулаар хүтэлбэрилдэг байгаа.

Ажалшадые коммунистическээр хүмүүжүүлгэдэ культурын эмхи зургаануудай ехэ үүргэтэй байһан тушаа ород драмын театрын директор нүхэр **Иофин** хэлэбэ.

— Манай театрнууд ажалшадай мүнөө үеын эрилтые харюулжа шаданагүй. Зүжэг нааданууд яаралтай түргөөр бэлэдхэгдэнэ, тиигэжэ зүжэгүүднай удха болон уранһайхан талаар һула байна. Энээнэй түлөө гансал искусствын хүдэлмэрилэгшэд бэшэ, харин партиин райкомшье зэмэтэй. Яахадааб гэхэдэ, райком театрнуудай хүдэлмэреэр һонирхоногүй, ажалдань заха заабари үгэнэгүй.

Интеллигенциин дунда партиин райкомой ябуулдаг хүдэлмэридэхи дутагдалнууд тухай КПСС-эй горкомой секретарь **Дондуков** хэлээ.

— Городской райондо творческо хэдэн эмхи зургаанууд, дээдэ болон дунда һургуулинууд бии. Город дотор ехэнхидээ интеллигенци ажаһууна. Энэ онсо илгаатай талыень партиин райком хараадаа абаа гү? —гэжэ нүхэр Дондуков асууна. — Үгы, абаагүй. Театрнуудай, һургуулинуудай, советскэ эмхи зургаануудай хүдэлмэри тухайдал райкомой бюро, пленум дээрэ нэгэтэшье табигдажа зүбшэгдөөгүй байна. Интеллигенциин суглаа эмхидхэжэ туршаагүй.

Суглаан дээрэ культурын институдай директор нүхэр **Цыдендамбаев,** Верховно сүүдэй түрүүлэгшэ нүхэр **Мункоев,** пединститудай кафедрые даагша нүхэр **Дуринов** болон бусад, хамта 12 хүн үгэ хэлээ.

КПСС-эй обкомой секретарь нүхэр **Очировай** хэлэһэн үгые суглаагшад ехэ анхаралтайгаар шагнаба. Суглаанда хабаадагшад зүбшэһэн асуудалаараа тогтоол баталан абаба.

В. Алехина.

„Республикын колхозой эрхим барилгашан“

Барилгашадай мүрысөөндэ шалгарһан хэдэн барилгашадта **«Республикын колхозой эрхим барилгашан»** гэһэн нэрээргэ республикын Министрнүүдэй Совет һаяхан олгобо.

Иволгын, Заиграйн, Курумканай, Бичурын, Түнхэнэй болон бусад аймагуудай колхозой барилгашад энэ нэрээргэдэ хүртөө. Иволгын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн Александр Найданович Найданов, «Улаан Оронго» колхозой гэшүүд Бимба Бадмаев, Будажап Дылгиров, Заиграйн аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд Иван Федорович Потемкин, Ульян Потапович Спиридонов, Курумканай аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн Аюша Бордиевич Цыбиков болон бусад «республикын колхозой эрхим барилгашан» гэһэн нэрээргэдэ хүртэһэн байна.

Манай мүрысэдэг областьдо

АМЖАЛТААРАА ҺАНААГАА АМАРХАГҮЙ

Шилкын районой «Первое мая» колхоз ажахын үнгэрэгшэ жэлые һайн үрэ дүнгүүдтэйгээр дүүргээ гэжэ **«Забайкальский рабочий»** газетэ бэшэнэ. Дунда зэргээр үнеэн бүриһөө 2427 килограмм һү һаагаа, энэнь нёдондо жэлэйхиһээ хоёр дахин ехэ болоно.

Колхозой зарим һаалишад бүри ехэ һү һаагаа. Жэшээнь, Н. Комогорцева үнеэн бүриһөө 2632, А. [illegible]исичникова — 2542, О. Размахнина — 2506 килограмм һү һаагаа. Һү ехээр һааһанайнь түлөө колхозой правлени һаалишад болон малшадта 15 мянга гаран килограмм һү нэмэлтэ түлбэри үгөө.

Хонидһоо нооһон ехээр хайшалагдадаг болоо. Нёдондо жэлэйхиһээ хонин бүриһөө 700 грамм нооһон ехээр хайшалагдаа. Ахалагша хонишон В. Суханов хонин бүриһөө 4,2 килограмм нооһо хайшалаа. Малай ашаг шэмэ дээшэлүүлһэнэй ашаар колхоз малажалай продукцяар гүрэнтэйгөө сүм тоосоо.

Партиин XX съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, колхозойнгоо ажахые улам хүгжөөхэ зорилгоор эндэхи малажалай хүдэлмэрилэгшэд шэнэ уялга абаа. Хонишод 1957 ондо 100 эхэ хонин бүриһөө 110 хурьга абаха, хонин бүриһөө 3 килограмм нооһо хайшалха, һаалишад — 100 үнеэнһээ 95 тугал абажа түлжүүлхэ, үнеэн бүриһөө 3 мянган килограмм һү һааха, тиихэдэ 1500 килограммһаа бага бэшыень намартаа, үбэлдөө һааха гэжэ шиидээ.

КОЛХОЗ БОЛЬНИЦА БАРИНА

Агын районой Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз барилгын ехэ хүдэлмэри эрхилнэ. Һүүлэй гурбан жэл соо Будаланай элдин үргэн таладахи колхозой тосхондо гурбан шэнэ үйлсэ нэмэжэ бии болоо. Эндэ нүүжэ ерэһэн бүлэнэр ба мүн бусад колхознигууд нёдондо жэлдэ шэнэ гэртэ орожо түбхинөө. Колхознигууд Н. Шойжамсоев, Б. Намдаков, Б. Д. Цыренов мүнөө жэлдэ өөһэдтөө гэр барижа дүүргээ.

Колхознигуудай хамтын суглаанай шиидхэбэриин ёһоор колхоздо больница бариха гэжэ тогтооһон байгаа. Энэ барилгада 200 мянган түхэриг һомологдоһон юм. Больницын байшангай хананууд бодхоогдонхой, оройень хушаха, во... соохиень хэхэ хүдэлмэри үлэ...бэ.

Колхозник Н. Шойжамсоевой хүтэлбэрилдэг барилгын бригада энэ больница барижа байна. Мүнөө жэлэй һүүлдэ больницын барилга дүүрэхэ...

6000 ТОННО ШУЛУУ НҮҮРҺЭ ТҮСЭБҺӨӨ ГАДУУР ҮГЭХЭНЬ

Агуухэ Октябриин 39-дэхи жэлэй ой ерэбэ. Областиин Чита городой промышленна предприятинуудта Октябриин урда тээхи мүрысөөн улам ү...гэдэнхэй гэжэ «Забайкальский рабочий» газетэ бэшэнэ.

Октябрьска революциин 39-дэхи жэлэй ойе ажалай амжалтаар угтахын тулада мүрысөөндэ оролсожо, Кадалын шахтын коллектив октябрь со... түсэбһөө гадуур зургаа мянган тонно шулуу нүүрһэ үгэхэ уялга абаа.

Агуухэ һайндэрэй хүндэлэлдэ абаһан уялгаяа шахтёрнууд һайнаар дүүргэжэ байна. Октябрь һарын түрүүшын хахад соо гурба мянган тонно шулуу нүүрһэ түсэбһөө гадуур абтаа.

ШЭНЭ ЗОХЁОЛ

«Байгалай үмэнэ ажаһуу набди» гэһэн повесть Николай Ященко бэшэжэ дүүргэ... Энэнь һаяар хэблэгдэжэ гараһан. Шэнэ номой гол геройнууд—областиин эрэгтэй, эмэгтэй колхознигууд.

Һаалишад-басагад тэнюун һайнаар ажаһууна, ажалыншье урагшатай. Энээнтэй хамта фермэдэнь, ажалдань элдэб бэрхэшээлнүүд тохёолдоно.

Тугалыень эхэдэнь хүхүүлээд һаадаг турим манай эндэ Байгалай үмэнэ, үни заяанаа гээшэ. Урда сагай нүүдэл малажалай энэ арга дүршэл малажалда шэнэ юумэ нэвтэрүүлхэдэ һаалта хэнэ. Повестиин главна герой Анна Судакова хуушан артаяа орхижо шэнэ юумэ нэвтэрүүлхын тулада оролдоно. Тиихэдэнь фермын һаалишад тэрээндэнь ехэ дурагүйгөөр хандана, фермые даагша Епифан Гантимуров бүри энээн тухайнь дуулахашье дурагүй байгаа. Эдэ бүгэдые Николай Ященко шэнэ зохёол соогоо бэшэһэн байна. «Забайкальский рабочий» газетэ энэ шэнэ зохёолһоо то...лилоо.

Абаһан уялгаяа дүүргэхын түлөө

КПСС-эй XX съездын табиһан зорилгонуудые бэелүүлхын түлөө оролдожо, манай аймагай колхознигууд, МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэд болон хүдөө ажахын мэргэжэлтэд 1956 ондо малай байрануудые болон культурно-ажаһуудалай барилгануудые бариха талаар жэлэй эхиндэ тодорхой уялгануудые абаһан байгаа.

Абаһан тэдэ уялгануудаа дүүргэхын түлөө аймагай колхозууд нилээд ехэ барилгын хүдэлмэри энэ жэлдэ хэһэн байна. Жэлэй эхиндэ колхозуудта барилгын бригаданууд эмхидхэгдэжэ, уран бэрхэ дархашуултай барилгын саг үргэлжын бригаданууд колхоз бүхэндэ ажалладаг болоо.

Колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд түбхын түрүүндэ барилгын хүдэлмэриие али болохоор механизацилха, модо хюрөөдэлгые механизмын хүсөөр хэхэ хэмжээ абаа. Тиимын түлөө аймагай колхозуудта модо хюрөөдэдэг 16 рама, модо харуулдаха 5 станогууд, модо тайраха түхэрээн 6 хүрөө болон бусад механизмууд тодхогдоод, ходо хүдэлжэ байна.

Жэлэй эхиндэ барилгын модо, шулуу бэлэдхэхэ тушаа ехэхэн хүдэлмэри хэгдээ. Энэ ажал ехэтэй шухала хүдэлмэридэнь машинно-тракторна станциин механизаторнууд яһала туһаламжа хүргөө. Модо отолхо, тэрэниие барилгын газарта зөөхэ хүдэлмэридэ машинно-тракторна станци 100 механизаторнуудые, хүсэтэ 20 тракторнуудые табиһан байха юм. Эдэ бүгэдын ашаар аймагай колхозууд 1956 оной апрелиин 15 болотор һайн шанартай 20 мянган кубометр барилгын модо отолжо, барилга хэгдэхэ газарта зөөгөө. Бэлэдхэгдэһэн тэрэ модоороо барилга хэжэ гараһан байнабди.

Барилгын бригаданудай хүсөөр зунай һарануудта үнеэдэй 4 байра, тугалай—7, хониной—4, туулайн—1, тахяагай—1 байра, тэжээл бэлэдхэхэ 4 кухни бүтээгдэжэ, ашаглалгада оруулагдаа. Мүнөө үедэ колхозуудта үнеэдэй 4 рядтай 6 байра, тугалай— 1, хониной—8, гахайн—1 байра, тэжээл бэлэдхэхэ нэгэ кухни баригдажа байнхай.

Малай байрануудтай хамта культурно-ажаһуудалай барилгые таряа хуряалгын урда тээ гол түлэб дүүргэхын түлөө хабарай тарилгын һүүлдэ барилгын бригадануудта хүнүүд олоор нэмээгдэжэ үгтэһэн байгаа. Жэшээнь, июнь болон июль һарада Калининай нэрэмжэтэ колхозой барилгын бригадада 80 хүн, Молотовой нэрэмжэтэ колхоздо — 75 хүн, Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо — 70 хүн хүдэлжэ гараа. Мүн бусад колхоздо барилгын бригаданuудта хүнүүд олошорһон юм.

Мүнөө үедэ колхозуудай барилгын бригаданууд баригдажа байһан байрануудаа болон барилгануудаа дүүргэхын түлөө хэмжээ абажа байнхай. Баригдажа байһан үнеэдэй типовой зургаан байрануудай дүүрэхэдэ, бүхы үнеэднай типовой байрануудаар хангагдаха, тэндэхи ажал ехэтэй хүдэлмэриие механизацилха арга гүйсэд олгогдохо байна бшуу.

Тиихэдэ аймагай колхозуудта бүтээгдэжэ байһан барилгын шанар муу бэшэ гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Бүхы барилганууд түрүүн зохёогдоһон түсэбэй, проектын ёһоор ямаршье хазагайралтагүйгөөр һайн шанартайгаар бүтээгдэжэ байна. Энэ ямар аргаар туйлагдааб гэхэдэ, барилгын бригадануудай бригадирнуудаар техническэ талаараа эрдэмтэй, барилгын хэрэгые һайса мэдэхэ хүнүүд табигдаһан байна. Тэдэнэр өөһэдтөөшье, бригадынгаа гэшүүдтэшье хүдэлмэреэ бүхыдэнь һайн шанартайгаар хэхэ гэжэ эрилтэ табина.

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой барилгын бригадын бригадир нүхэр Б. С. Бадмаев, Калининай нэрэмжэтэ колхозой бригадир — С. Б. Аюшеев, Кировэй нэрэмжэтэ колхозой бригадир — Х. Р. Цыденов болон бусад барилгын хүдэлмэриие эрхилхэ һайн мэргэжэлтэд болонхой. Тэдэнэр барилга дээрэ ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэдээ гол түлэб ажалайнгаа эмхидхэлые һайжаруулжа, ажал ехэтэй хүдэлмэриие механизацилһан байха юм. Эдэ бригадануудта модые хүндэлэн ба ута рууньхюрөөдэхэ, модые хэрэгтэй соонь үргэн наринаар, зузаан нимгэнээр тайраха, харуулдаха, мүлихэ, нүхэлхэ, мүн бүдүүн модые хана өөдэ үргэжэ үгэхэ болон бусад хүдэлмэри механизацилагдаа. Дээрэ дурсагдаһан бригаданuудай барилгашадай дунда барилгын технологиие шудалха, түрүүшүүлэй дүй дүршэлые шэнжэлжэ үзэхэ, залуу колхознигуудые барилгын хэрэгтэ һургаха хүдэлмэри һайнаар табигданхай.

Эдэ бүгэдын ашаар һүүлэй хоёр жэлэй туршада колхозуудта барилгын хүдэлмэриие мэдэхэ, шадабаритай хүнүүдэй тоо олошороо. Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой барилгашад Д. Р. Рабданов, Ц. Р. Раднаев, Э. Р. Ринчино, Калининай нэрэмжэтэ колхозой дархашуул П. Л. Кондратьев, Э. А. Гомбоев, Г. Э. Санжиев, Кировэй нэрэмжэтэ колхозой дархашуул Ш. Шиpeторов, Ц. Цыденов, Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой — В. И. Чирков, Г. М. Меньщиков, Г. З. Закиров, Молотовой нэрэмжэтэ колхозой — Д. Бадмаев, Ц. Эрдынеев, У. Яковлев, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой — У. Б. Тыхеев болон бусад олон дархашуул аймаг соогоо суурхана. Эдэнэр ажал хүдэлмэридөө үнэн сэхээр, эдэбхитэйгээр хандажа, үдэр бүриингөө даалгабариие 150—200 процент эрхим шанартайгаар дүүргэдэг байна.

Малай байрануудые барихынгаа хажуугаар аймагай колхозууд культурно-ажаһуудалай болон үйлэдбэриин барилгануудые үргэнөөр ябуулна. 1956 оной туршада 44 автомашинын байха 6 гараж, 5700 тонно силос багтааха траншей, 200 тонно овощь хадагалха 2 байра, 6 бани, 4 культбаза болон улаан булангууд, малшадай байха 30 гэр, 1 больница, һургуулинуудай дэргэдэ ухихүүгэдэй байха хамтын байра баригдаа. Эдэ бүгэдэһөө гадна, колхозуудай центрнүүдтэ колхознигуудай һууха 90 гэр шэнээр баригдаа.

Энэ үедэ машинно-тракторна станциин дэргэдэ 300 хүнэй һууха залтай Культурын байшан, Калининай нэрэмжэтэ колхоздо 400 хүнэй һууха залтай хүдөөгэй клуб, 60 хүнэй амарха колхозууд хоорондын амаралтын гэр болон 600 киловатт хүсэтэй колхоз хоорондын гидроэлектростанци баригдажа байнхай. Мүнөө жэл колхозууд хоорондын амаралтын гэрэй хажууда клуб, эдеэлхэ гэр болон ванна табиха байшан бүтээгдээ. Тэндэхи бусад барилгануудые һүүлэй үедэ бүтээхын түлөө барилгын модо шулуун бэлэдхэгдэжэ байна. Үбэлэй үедэ амарха хүнүүдэй байха гэр баригдаха юм. Мүн ГЭС-эй барилга хэгшэд энэ жэлдэ муу бэшээр хүдэлөө. Тэдэнэр 1956 ондо бүтээгдэхэ барилгынгаа даалгабариие октябриин 1-нэй мэдээгээр 96,6 процент дүүргээд байнхай. Уһа хааха газарта мүнөө үедэ 1876 кубометр бетон болон түмэр бетон шудхагдаһан байна. ГЭС-эй байшангынь баригдажа дүүрэнхэй. Мүн 140 гаран километртэ электрын гэрэлэй утаһан татагдаа, мүн бусад хүдэлмэридэ 2 миллион 400 мянган түхэриг гаргашалагдаа.

Колхозуудта барилгын хүдэлмэриие амжалтатайгаар ба шанар һайнтайгаар ябуулха хэрэгтэ барилгашадые хүдэлмэриинь түлөө али болохоор урмашуулга, тэдэнэй дунда социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлгэ ехэхэн үүргэ дүүргэһэн байха юм. Барилгын хүдэлмэриие саг соогоо дүүргэһэн барилгашад болон барилгын бригадануудта шан үгтэдэг, дамжуулгын Улаан туг барюулагдадаг. Октябриин 1-нэй байдалаар гурбадахи кварталай барилгын түсэбые һайнаар дүүргэһэнэйнь түлөө Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо КПСС-эй айкомой болон аймгүйсэдкомой дамжуулгын Улаан туг барюулагдаа.

Тиигэбэшье, аймагай колхозууд малай байрануудые болон ажаһуудалай барилгануудые бүтээхэ тушаа абаһан уялгануудаа үшөөл гүйсэд һайнаар дүүргэжэ шаданагүй. Энэ хүдэлмэридэ хэдэн олон дутагдалнууд бии байһаар. Хэрбээ манай колхозуудта бии байгаа арга боломжонуудые гүйсэд һайнаар хэрэглээ юм һаа, мүнөө үедэ барилгын хүдэлмэри бүри һайнаар дүүргэгдээд байха байгаа. Калининай, Сталинай, Молотовой нэрэмжэтэ колхозуудта хониной байранууд баригдажа дүүрээдүй, Хрущевой нэрэмжэтэ колхоздо үнеэдэй 4 рядтай байра, мүн иимэ байра Калининэй, Сталинай нэрэмжэтэ колхозуудта үнеэдэй хоёр байра ехэ удаан саг соо баригдажа байна. Эдэ дутагдалнууд юун дээрэһээ болоноб гэхэдэ, тус колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд тэжээл бэлэдхэлгын үедэ барилгынгаа бригадын хүнүүдые хүдэлмэриһөөнь һалдуулһан байна. Тиимэһээ август, сентябрь һарануудта эдэ колхозуудта барилгын хүдэлмэри хэгдээгүй байшоо.

Аймагай колхозуудай зорилго юуб гэхэдэ, эдэ мэтын дутагдалнуудые саашадаа гаргахагүй, барилгын хүдэлмэриие түхэреэн жэл ябуулха, барилгын бригадануудые хэрэгтэй соонь дархашуулаар хангаха шухала болоно. Тингэбэл малай байрануудые болон культурно-ажаһуудалай барилгануудые олоор бариха гэһэн уялгаяа жэлэй эсэс хүрэтэр дүүргэхэ байнабди.

Тиин 1957 ондо барилгын хүдэлмэриие бүри эршэмтэйгээр ябуулха түсэб табигданхай. Ерэхэ жэлдэ үнеэдэй 3 байра, тугалай —4, хониной—15, гахайн — 4, шубуунай — 2 байра болон бусад барилганууд баригдаха ба ашаглалгада оруулагдаха юм. Барилгын энэ түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхэ гээшэ аймагай колхозуудай, бүхы колхознигуудай, МТС-эй хүдэлмэрилэгшэдэй, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй нэрэ хүндын хэрэг болоно.

Ж. ГАРМАЕВ, Ажалшадай депутадуудай Курумканай аймагай Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ.

Бүгэдээрадай агуухэ һайндэрэй хүндэлэлдэ

...ябрьска социалистическэ революциин 39 жэлэй ойн һайндэр болжо байна. Энэ ехэ үдэрые жэл бүри ажалай шэнэ илалтаар угтаха абадал советскэ хүнүүдэй заншал болонхой. Түрэл коммунистическэ партиингаа XX съездэй түхэтэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлжэһээн манай ороной хүдэлмэришэн анги, колхозно таряашад, советскэ интеллигенци арадай ажахые хүгжөөхэ зургаадахи табанжэлэй асари сэхэ программа нэрэтэй солотойгоор бэелүүлхэ түлөө эрид шууд тэмсэнэ.

...й Бурят-Монголой ажалшад бүхы советскэ арадтаа хамта шэнэ амжалтануудые түйлажа, Октябриин алдарта ойе угтахань.

...ой партийна, комсомольско ба профсоюзна организацинууд мүрысөөнэй дүнгүүдые согсолбо. Тэдэнэй дүнгүүдһээнь харахада, түрүү предприятинуудай тоодо Улан-Удын ...шэлэй завод түрүүн ороно. Энэ заводой хүтэлбэрилэгшэд, хүдэлмэришэд, инженернүүд болон техникүүдэй мүрысөөе һайнаар эмхидхэжэ, ажалай бүтээсые дээшэлүүлжэ шадаһанай ашаар гурбадахи кварталайнгаа ...рийн түсэбые 124,3 процент дүүргэбэ. Тиихэдэ ажалай бүтээсые ехэ болгохо түсэб 116,3 процент дүүргэгдэжэ, үйлэдбэрилэгдэһэн продукциин өөрынь үнэ 14 процент доошоо ороо. Ажалай эдэ түйлалтын ашаар шэлэй завод гүрэндөө хэдэн ехэ мүнгэн зөөри алмалаа.

Улан-Удын Ленинэй ордентэ паровозо-вагонно заводой түрүү бригаданууд, участогууд болон цехүүд, мүн ...тэй амжалтануудые түйлаа. ...ндэ, зэд шудхалгын цехын ...нарынгаа даабарие дүүргэжэ, ...өө декабрь һарын түсэбөөр ажал захалаа. Тэрэшэлэн шэнэ шудхалгын карбидна цехүүд 10 һарын программа болзорһоонь урид дүүргэһэн байна. Орденто заводой коллективэй дундаһаа ажалай ...й мастернууд, новаторнууд ...араа. Ажалайгаа нормые үлүүлэн дүүргэжэ, үйлэдбэрилэгдэһэн ...эйлнүүдэйгээ шанарые сайн ...ь һайжаруулжа байһан түрүү ...й олошоро. Жэшээ болгон ...рзэбэл, энэ заводой инструментальна цехын токарьнууд нүхэд ...ский, Багаев, Гудик ажалдаа ...рга методуудые хэрэглэжэ, ...айнгаа даалгабарие дунда ...зэ 350—400 процент хүрэтэр дүүргэнэ. Котельнэ цехын нүхэр ...Гребенщикова, паровозо-механическа цехын фрезеровщик нүхэр ...ков, токарь нүхэд Мищенко, ...абарилга хэдэг механическа ...токарь Ладыгин гэгшэд үдэр ...юрмоёо үлүүлэн дүүргэжэ, түрүү хүдэлмэришэдэй тоодо оронхой.

...одой партийна организаци мүнөө бүхы бригаданүүдаар, цехүүдээр хүдэлмэришэдэй, албахаагшадай, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй агуухэ һайндэрэй хүндэлэлдэ абаһан уялганууд хэр зэргээр дүүргэгдэжэ байһан тухай асуудал зүбшэн хэлсүүлээ.

Октябриин урда тээхи мүрысөөндэ Улан-Удын түмэрзамшад мүн лэ бага бэшэ амжалта түйлаа. Түмэр замай 13-дахи дистанциин, мүн Улан-Удэ станциин паровозно депогой хүдэлмэришэд ажал хүдэлмэрээ зүбөөр эмхидхэжэ шадаһан байна. Тэрэнэй ашаар сүүдхэ соо нэгэ паровозой ябаха дунда жэшээнэй даалгабарие 105,3 процент дүүргэгдэжэ, хэдэн мянган тонно ашаан арадай ажахын элдэб һалбаринуудта түсэбһөө гадуур шэрэгдээ, зуу шахуу тонно түлишэ алмагдаа. Энэ амжалта түйлалгада депогой түрүү токарьнууд нүхэд Выборов, Теплыгин, слесарьнуудай нүхэд Музыка, Гуслетов нилээд туһалсаһан байха. Тэдэнэр даһан хэрэгтээ харюусалгатайгаар хандажа, һайнаар, ороддоготойгоор ажаллажа, паровоз заһабарилгаае һайн шанартайгаар, ходо болзорһоо урид дүүргэдэг байна. Улан-Удэ станциин зургаадахи вагонно участогай хүдэлмэришэд мүн лэ һайнаар ажаллажа, депогой түсэбөө үлүүлэн дүүргэлгэдэ туһалалсаа.

Улан-Удын Пригороднэ районой олохон предприятинууд мүн лэ муу бэшэ түйлалтануудтай. Түс район бүхы дээрээ продукци үйлэдбэрилгөөр гурбадахи кварталайнгаа түсэбые 105,5 процент, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ түсэбөө 103,2 процент дүүргээд, 12,6 миллион түхэригэй сэнтэй продукциин өөрынь үные химдаруулаа.

Октябриин урда тээ городой предприятинуудта дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөнэй шэлэй заводой гадна, мүн түмэр замай 13-дахи дистанциин, горпромторгын 6-дахи магазинай коллективууд түрүү һуури эзэлээ. КПСС-эй Улан-Удын горком ба горисполкомой дамжуулгын Улаан түгүүдые абаха эрхэ олоо. Мэргэжэлээрээ мүрысэгшэдэй дундаһаа 26 хүндэнь «эрхим токарь», «эрхим мастер» гэхэ мэтэ хүндэтэ нэрэзэргэ олгогдобо. Октябриин урда тээхи мүрысөөндэ эмхитэй һайнаар ажаллажа, түрүү һуури эзэлһэн 119 хүдэлмэришэд болон мастернуудые, тэрэшэлэн удаан жэл соо һайнаар ажаллаһан 50 хүнүүдые партиин горкомой, горисполкомой хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаба.

Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин 39-дэхи жэлэй ойдо зорюулжа, КПСС-эй ЦК-тэй гаргаһан Уряануудта харюу болгон, манай республикын столицын ажалшад шэнэ уялгануудые абаад, эсэшэ сусашагүйгөөр ажаллажа байнад.

В. Борисов.

Ленинград. Свердловой нэрэмжэтэ станок бүтээлгын заводто «ЛР-93» гэжэ шэнэ маркын фрезернэ станок бүтээгдээ. Энэ станок автоматическаар хүдэлхэ юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: слесарь-хабсаргагша П. С. Молчанов (зүүн гарһаа), электромонтажник В. А. Бантов шэнэ станок туршажа байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Түрүү наймаалагшад

Республикымнай худалдаа наймаанай томохон организацинуудай нэгэн — Улан-Удын «Гастрономой» хүдэлмэрилэгшэд Агуухэ Октябриин алдарта 39 жэлэй ойе ажалай шэнэ амжалтануудаар угтаба. «Гастрономой» хүдэлмэрилэгшэд Октябриин һайндэртэй дашарамдуулан, абаһан уялгаяа нэрэтэй солотойгоор дүүргэхын түлөө ажалай вахтада жагсаһан байна. Тиин эдэнэр ажалшадта эдеэ хоолой зүйл наймаалха октябрь һарынгаа түсэбые хэдэн хоногоор урид 111 процент дүүргээ. Энэнь үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхитэй сасуулхада 10 процентээр дээшэлһэн байха юм. Тиихэдэ, «Гастрономой» эдеэ хоол наймаалдаг дүрбэн магазинууд октябрь һарынгаа түсэбые болзорһоонь урид зуу гаран процент дүүргээ. Эдэнэй дундаһаа нүхэд Л. Бутаков, Л. Басова гэгшэдэй даажа байһан хоёрдохи, гурбадахи магазинууд илангаяа һайн амжалта түйлаһан байна. Наймаалагшад Т. Манжинханова, А. Ткачева, Черкашина, Башинчеева, Р. Сячина болон бусад үдэр бүриингөө даалгабарие үлүүлэн дүүргэжэ, бусадта жэшээ харуулна.

— Наймаалагшадай дунда илангаяа залуу наймаалагша, комсомолка Рая Сячинагай габшагай ажалые тэмдэглэхэ хэрэгтэй, — гэжэ «Гастрономой» конторые эрхилэгшэ А. Логутин хөөрэнэ.— Нүхэр Сячина гүрэнэй худалдаа наймаанай техническэ һургуули һаяхан дүүргэһэн болобошье, ажалдаа һайнаар хандана. Наймаалагшад Манжинханова Сячина хоёр паровозо-вагонно заводой территори дээрэ эмхидхэгдэһэн «Гастрономой» хоёрдохи магазинда ажалладаг юм. Эдэнэр байгша оной гурбадахи кварталай дүнгүүдэй ёһоор Железнодорожно районой Хүндэлэлэй доскада бэшэгдэһэн ба КПСС-эй Горкомой Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаһан байна.

Б. Цыремпилов.

Түрүүшүүлһээ жэшээ абажа, гээгдэлһээ гараха

(Октябриин 28—29-дэ болоһон Заиграйн аймагай хүдөө ажахын выставкэһээ)

Үдэрэй 12 часта Культурын байшан соо 1956 оной хүдөө ажахын выставкэ нээгдэбэ. Выставкэ нээхынгээ урда аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ Федор Иванович Ангаров сугларагшадта иигэжэ хандаба:

— 1956 оной аймагай хүдөө ажахын выставкэдэ хамта дээрээ 300 гаран хүн, арбаад колхоз, хоёр МТС хабаадалсана. Түрүү колхоз, МТС болон колхознигуудай ажахын үнгэрһэн жэлдэ түйлаһан амжалтануудтай, тэдэнэрэй элбэг баян дүй дүршэлтэй эндэ танилсажа, бэе бэеһээн халан абалсаад, саашадаа ажал дээрээ бүри ехэ амжалта түйлахыетнай таанадые уринаб.

Һүүлээрнь аймагай хүдөө ажахын түрүүшүүл экспонадуудай табигдаһан таһагууд худар орожо, тэдээнтэй танилсажа эхилнэ.

Ажахын үнгэрһэн жэлдэ Заиграйн аймагай колхозууд болон МТС-үүд хүдөө ажахые хүгжөөхын, малажалай ашаг шэмые дээшэлүүлхэ талаар зарим тэды амжалтануудые түйлаба.

Ново-Брянска МТС-эй П. Заиграевай тракторна бригада жэлэйнгээ түсэб 124,4 процент дүүргэжэ, түрүү һуури эзэлээ. Трактористнууд Ц. Содномов, С. Маслов, В. Фадеев гэгшэд түсэбөө холо үлүүлэн дүүргэжэ, хэдэн тонно түлишэ алмаһан байха юм.

Таряа хуряалгын үедэ МТС-үүдэй комбайнернууд болон механизаторнууд эршэмтэйгээр хүдэлжэ гараа. Ново-Брянска МТС-эй комбайнер Базик Низамеев «Коммунар» комбайнаар сезон соогоо 500 га таряа хуряаха, сохихо уялга абаад, 651 гектар таряа хуряажа, 4017 центнер ороохо сохёо. Мүн Курбын МТС-эй комбайнер Иван Розанов «С-6» комбайнаар сезон соо 680 га таряа хуряагаа.

Сталинай нэрэмжэтэ колхозой стенд бусадтаа орходоо ураһайхагаар бүтээгдэжэ, табигдаһан юумэнүүдээрээ илгарна. Эндэ түрүү колхознигуудай фотозурагууд, элдэб диаграмманууд, тоо баримтанууд харуулагдана, экспонадууд элбэгээр табяатай. Шэниисын, хара таряанай, овёсой, кукурузын хэдэ хэдэн боолтонуудшье эндэ бии. Эдэнэй нэгэндэ «Онохойская» гэжэ сортын хара таряан 95 га газарай гектар бүхэнһөө 11,4 центнер ороохон абтаба. Тэндэнь «Бригадир А. С. Ермолаев» гэжэ бэшээтэй. Сталинай нэрэмжэтэ колхоз бүхыдөө муу бэшэ ургаса хуряагаа. Эндэ мүнөө жэлдэ 10,4 центнер таряан гектар бүриһөө хуряагдажа, 9462 центнер ороохон абтаһан байха юм. Лазарь Ефимович Зубакинай даадаг таряанажалай бригада 334 гектар газарай га бүриһөө 13,5 центнер, 140 га газарай гектар бүриһөө 18,4 центнер шэниисэ хуряаһан байна. Мүн гэршүүхын, кукурузын бараг һайн ургаса абтаа.

Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой суута бригадир Социалистическэ Ажалай Герой Серапион Кириллович Киселевой ажалай дүнгүүд ургэнөөр харуулагдана.

Аймагай колхозууд жэлһээ жэлдэ овощиин үндэр баян ургаса абана. Хрущевой нэрэмжэтэ колхоздо нүхэр Мульгуновай даадаг звено гектар бүриһөө 240,2 центнер капуста, 71 центнер морковь хуряаһан байха юм. Мүн Сталинай нэрэмжэтэ колхозой овощь ургуулдаг бригадынхид горьтойхон амжалта түйлаба. Е. Н. Вишняковагай даадаг звеногойхид 40 га талмайн гектар бүриһөө 98 центнер, 5 га талмайн гектар бүриһөө 250 центнер эрхим шанартай хартаабха хуряагаа.

Тельманэй, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозуудай, Үнэгэтэйн дунда һургуулиин стенднүүдтэ элдэб жэмэс болон фруктнууд харуулагдана. Нютагайнгаа эрхэ байдалые зүбөөр хэрэглэжэ, Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой садовод Сазон Ивлевич Жерлов жэмэс болон фруктын үндэр баян ургаса хуряаба. 0,75 га талмайһаа 16 центнер яблока-ранеткэ, 0,16 гектарһаа 98 килограмм малина, мүн томо «Китайка золотая» гэжэ яблока 71 килограмм абаа. Манай нютагта томо яблокын ургажа шадаха байһыень Сазон Ивлевичын ажалай дүн харуулна.

Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо үнеэн бүриһөө 1070 литр һүн һаагдаа. Эндэ эдлүүриин газарай 100 га бүридэ 57 центнер һүн һаагдажа, 1955 онойхидо орходоо һү һаалга 16,1 процент нэмээ. Энээнэй ашаар гүрэндэ һү тушааха, худалдаха түсэбөө колхоз 239,9 процент дүүргээ. Колхозой эрхим һаалишад Мея Афанасьева үнеэн бүриһөө 1493 литр, Н. Матвеева 1463 литр һү һааһан байха юм.

Молотовой нэрэмжэтэ колхоз нёдондонойхидо орходоо үнеэн бүриһөө 563 литр һү ехээр һаагаа. Мүн Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой һаалишан Д. Жамсаранова нютагай үүлтэрэй үнеэн бүриһөө 1813 литр, «Улаан-Эрхирик» колхозой һаалишан О. Нимаева 1712 литр һү һааһан байна.

«Красный опытник» колхозой адуулгашан Хатым Гымбрановай үнеэдые зүбөөр адуулһанай ашаар фермын үнеэн бүриһөө 1097 литр һүн һаагдаа. Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой тугалшан Сорбянова харууһалжа байһан 23 тугалайнгаа тус бүриинь шэгнүүрые 167 килограммаар жэл соо нэмэгээ.

Орджоникидзын нэрэмжэтэ колхоздо хонишоноор Д. Рязанов арбаад жэлдэ хүдэлжэ ехэхэн дүй дүршэлтэй болонхой. Нүхэр Рязанов 100 хонидһоо 112,5 хурьга энэ жэлдэ абажа, хонин бүриһөө 2,3 килограмм нооһо хайшалаа.

XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой гахайшан У. Шурыгина гахай бүриһөө 17 поршоонхо абажа, гээлтэ хоролтогүйгөөр түлжүүлээ.

Культурын байшангай дэргэдэ аймагай зарим колхозууд һайн һайн моридоо, һүтэй үнеэдээ, нарин нооһотой хонидоо, тахяа шубуудаа харуулаа.

Гэхэтэй хамта, Заиграйн аймагай хүдөө ажахын выставкэ юрэнхы дээрээ хангалтагүйгөөр үнгэрөө гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Выставкэдэ бэлэдхэл оройдоо 1—2 хоног урда эхилээ. Зарим колхозууд стенднүүдээ ёһо тэдыгээр бэлдэжэ, түрүүшүүлэйнгээ дүй дүршэлые муугаар харуулаа. Экскурсоводуудай байгаагүй дээрэһээ выставкэ харахаяа ерэгшэдэй олониинь экспонадуудые хараад лэ, тэндэ юуншье гэжэ хэлэгдэһэниинь ойлгонгүй бусаха баатай болоһон байха юм.

Октябриин 29-дэ болоһон аймагай хүдөө ажахын түрүүшүүлэй суглаан дээрэ элидхэлшын һүүлээр нэгэшье хүн үгэ хэлээгүй. Энээнһээ гадна, выставкэдэ хабаадагшадай хахадынь шахуу гэртээ бусашанхай байгаа. Иимэнүүд дутагдалнуудтай байбашье, Заиграйн аймагай хүдөө ажахын выставкэ колхознигууд болон механизаторнуудай саашанхи шэн зоригто ажалда нилээдгүй туһа хүргэхэ байһаниинь дамжаггүй.

А. Бадаев,
манай тусхай корреспондент.

Онохойн Гүрэнэй селекционно станциин МТФ-дэ Матрёна Степановна Плюснина һаалишанаар хүдэлдэг юм. Ажахын үнгэрһэн жэлдэ нүхэр Плюснина даажа байһан үнеэн бүриһөө 1800 литр һү һааба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: һаалишан Плюснина жэлдээ 2508 литр һү үгэдэг «Загадка» гэжэ үнеэн тухайгаа Заиграйн аймагай выставкэдэ хабаадагшадта хөөрэжэ байна.

А. Бадаевай фото.

ТЕАТР

„Снегурочка“

1879/80 онуудай үбэл «Снегурочка» шахадаа уранһайхан гайхамшаг ...нь ойлгожо харабаб. Островский онтохон дура һаналым буляажа, ...й удхаар заабол оперо бэшэхэ ...зосоомни бии болоо һэн» гэжэ Римский-Корсаков «Дэбтэрнүүд» бэшэнэ. Тиигээд лэ 1881 оной ...р табан зктай оперо бэшэгдэ... Композиторай абьяас бо... ...зэдэшье иимэ хурдаар хүдэлөө... Ород арадай урданай байдал ...заншал ёһололнуудыень тайл... ...харууланга онтохоной обра... ...хэрэглэжэ, хабарай һайхан ...асаран ерэдэг наранда маг... ...болгон, хүнэй сэдьхэл уяруулма ...зохёохо гэһэн гол зорилго Римский-Корсаков урдаа табиһан юм. Снегурочка, Лель, Һайхан-Хабар гэхэ мэтэ онтохоной образуудай поэтическэ ...хүгжэмэй аргаар тайлбарилха... ...композитор ёһотой оньһыень оложо, ...ша зоной зосоо нара гарамаар ...үүдые эблүүлжэ шадаһан байна. «Снегурочка» гэжэ оперо дүрбэн ...юм. Пролог соо Саһан-Хүүхэнэй ...гэд зондо орохо баатай болоһон ...хэлэгдэхэдээ оркестр наадажа, ...сагай ерэһые хүгжэмөөр ...дамжуулна. Саһан-Хүүхэн Мо... ...эн эсэгэтэеэ бүтүү хара ой соо ...байба ха. Эсэгэтэйнь тааража ...ошоһон Һайхан-Хабар эхэнь шу... ...дали дээрэ һуугаад газарта буу... ...удаан ягаад сагай уларилай ...хүйтэн байһан тухай басагандаа ...үгэхэ юм. Тиижэ байта... ...сэтэ саһан бордоһон эшхэрээд, ...Мороз үбгэн гаража ерэнэ. ...-Хабар һамганайнгаа үлдэхэдэ ...үбгэн ошохо баатай болоошье ...бүүү буртаг хүбшын өөортэ байдаг ...Хүүхэн гэдэг басаган тухайгаа ...зобоожо, тэрээнээ яахабибди гэ... Тиигээд Мороз үбгэн һай... ...хоёр Берендей гэдэг хаанай ...басагаа орхихо гэжэ шиидэ... ...сооһоо гүйжэ гараһан Саһан... ...зоноор байха болоһондоо ехэл ...юундэб гэхэдэ, тэрэ Лель гэжэ ...хүбүүнэй дуу дуулахые үни... ...шаадаг байһан юм ха. ...р байтар нэгэ абьян дуулда... Саһан-Хүүхэн басагыемнай хаража ...гэжэ «Ойн эзэндэ» захиралта Мороз үбгэн Һайхан-Хабар һам... ...саашаа ошоно. Ушар юуб гэбэл, Лель хүбүүнэй дуу дуулахые шагнахадаа Саһан-Хүүхэн хайлахаяа һанадаг байгаа. Бакула-Бобыль гэдэг наһаараа үри хүүгэдгүй ябаһан үбгэн тэндэ байһан хүүхэние обёоржо, хэн гээшэбши гэжэ һурахадань, нэрээ хэлэжэ, зоноор байхаа дурлаһан тухайгаа Саһан-Хүүхэн хөөрэжэ үгэнэ. Тиигээд Бобыль үбгэн һамгатаяа Саһан-Хүүхэние дахуулжа абаашахадань «Ойн эзэд» баяраа хэлэһээр, бургааһа модод хойноһоонь дохиһоор үлэхэ юм.

Иигэжэ Саһан-Хүүхэн Берендей хаанай албатанаар Бобыль үбгэнэй гэртэ байдаг болоно.

Эдэ бүгэдые тайлбарилан зураглаһан хүгжэм сэдьхэл уяруулма һайхан байна. «Ойн эзые», элдэб шубуудые һажаалдаһан абьянууд, Һайхан-Хабарай дуулаһан ари ирагуу зохид аялгаар гарана. Шубуудай хатарые хор дуулажа дууряахадань гайхалтай һонин наадан болоно гэлтэй. Мороз үбгэнэй дуулаһан дуун тэрээнэй шэрүүн аашые зураглаха ёһотой юм. Энэ үедэ оркестр һалхи шуурганай шууяхые, эшхэрхые һажаалдан, ойлгосотой зохидоор тайлбарилан дууряажа үгэнэ. Зүгөөр, Мороз үбгэнэй рольдо наадаһан БМАССР-эй Арадай артист Б. М. Балдаковой дуулахада үгэнь заримдаа ойлгогдохоор бэшэ аад лэ тиимэшэг болоно. Бэлиг ехэтэй артист Б. М. Балдаков үгүүлэлээ хурсадхан нарижуулха, тодо болгожо шадаха байна. Энэ талаараа Һайхан-Хабарай рольдо наадаһан БМАССР-эй габьяата артистка О. Н. Фурс ондоохон байна. Тэрээнэй дуулахада үгэ бүхэниинь ойлгожо һуумаар, үгүүлэлынь эли тодо байна. Саһан-Хүүхэнэй гараха үедэ жэмбүүр-флейтын, хилгааһаар үрэдэг утаһата скрипкын хурса нарихан абьянууд дуулдажа, тэрээнэй хонгор залуухан аашые, хүүгэн урихан абарие тайлбарилан хөөрэжэ үгэнэ. Снегурочкын ролие наадаһан РСФСР-эй габьяата артистка Н. К. Петрова мүн лэ хурса нарихан, хөөрхэн һайхан хоолойгоор дуулажа эхилһэн аад, дээгэшэгүүр ошоходоо хоолойнь хахир шэнжэтэй болоод хажаршаг абьян гараад орхихоёо һанана. Жэшээнь, ари соогоо «си» ното абахадаа иигээд дууниинь таһалдашанаа гү гэжэ һанахаар үлэмжэ шахангяар хоолойнь шэшэргэнээд абана.

Бобыль үбгэн тэрээнэй һамган Бобылиха хоёр энеэдэ гаргаха «табисууртай», шог дүрсэтэй образууд юм. Масленицые үдэшэһэнород арадай урданай ёһолол бүтээлсэнгээ тэрэ хоёр хатар хэхэдээ баһашье нилээдгүй һонин байба даа. В. А. Ниманд И. М. Логинова хоёрой наадахадаа шадамар гээшэнь хэлэшэгүй! Тэдэ хоёрой элдэбээр аашалалдахада зал худар хүхэ энеэдэн болоно байха юм. Илангаяа ходошье наададаггүй артистка И. М. Логинова ехэ энеэдэ гаргаба. Энэ артистка Бобылихын рольдо наадажа, онсо бэлигтэй байһанаа гэршэлэн харуулба гэжэ тэмдэглэхэ ушартайбди. Тус роль артисткын түйлаһан бага бэшэ амжалта болоно.

Нэгэдэхи үйлын эхилхэдэ Саһан-Хүүхэнэй Бобыль үбгэнэй гэртэ ерээд байһые харанабди. Үхэршэн хүбүүдэй үлеэдэг жэмбүүрэй ирагуу һайхан абьянууд бэе бэеэ дууряан холоһоо дуулдажа, шэхэнэй шэмэг болоно. Хонохо гэжэ Бобыль үбгэнэйдэ ерэһэн Лель хүбүүн гунигтай аялгаар дуу дуулажа, Саһан-Хүүхэнэй сэдьхэл зүрхыень уяруулна. Нюдэнһөө уһа дуһалуулжа байһан хүүхэние һамааруулха гэжэ Лель хүбүүн саашань огсом хүхюутэй дуу дуулана. Хүйтэн зосоохитой Саһан-Хүүхэнтэй удааншье аляархалдажа байнгүй, Лель хүбүүн Берендей хаанай албатан басагадтаа гүйжэ ябашана. Лель хүбүүе эльбэдэн дуудаһан басагадай хор ирагуу зохидхоноор дуулдажа, инаг нугагархан үхидэй илдам зөөлэхэн аашые һануулаадхина. Хүнэй басагад шэнгеэр инаглан дурлажа шадахагүй байһандаа Саһан-Хүүхэн анха түрүүшынхеэ эндэ гажарха юм. Купава гэдэг баян хүршынь басаган тэрээние аргадан өөрыень хадамнадаг Мизгирь хүбүүнэй айлшаар ерэхэ тухай хөөрэжэ, уйдхартай байһан Саһан-Хүүхэние һамааруулха гэжэ оролдоно. Энэ үедэ Н. К. Петрова бэелүүлхэ образойнгоо оньһые оложо ядана гээшэ ха гэхээр байна. Н. К. Петрова мэгдүү гэшхэдэлээр сценэ дээгүүр алхалхадаа Лель хүбүүнэй дура буляаха шадалтай гүлмэр хонгор басагадта атаархажа, түрүүшынхеэ инагай уйдхар мэдэржэ байһан Саһан-Хүүхэнэй сэдьхэлэй байдалые таажа олоногүй бэшэ аал? Айнги бэгзэгэр юумэ иишэ тиишээ алхалхагүй, харин бодолгодо хатанги дару номгон зан харуулха ёһотой байгаа ха юм. Аймхай түхэреэн бэшэ, харин бурүүлтэнги харасатай дууруу нюдэд, бэеынгээ сэн мэдэнги намдуухан гэнихэдэл инагай жүтөөндэ абтаһан хүүхэнэй зосоохие бүри зүбөөр тайлбарилха байгаа бэшэ аал?

Залуу артистка Н. Т. Титова ёһотой колоратурна сопрано хоолойтой байна. Дуулаһан партияа, бэелүүлһэн образоо тэрэ хуу һайнаар гүйсэдхэнэ. Н. Т. Титовагай Снегурочкые наадан бэелүүлһыень артисткын түрүүшын амжалта гэжэ тоолоходо болохо ха.

Лель хүбүүнэй рольдо наадаһан хоёр артистнар тухай хэды үгэ эндэ хэлэхэ хэрэгтэй болоно. БМАССР-эй габьяата артистка В. Д. Лыгденова уянгатай зөөлэн хоолойгоор дуулана. Гэшхэлхэ барихадаа эрэ хүнэй аяг аашые харуулан, наадаһан ролиингоо оньһыень яһала бэрхээр олоно гэлтэй. Зүгөөр бэень тус рольдо таараагүй шэнги: тэрэ Берендей хаанай албатан болохо басагадай дунда (илангаяа үндэр бэетэй Купава-Бурлактай зэргэлхэдээ) тааруугүйгөөр илгаржа харагдахаа һанана. Артистка А. М. Жмуровагай хүсэтэй шэнжэтэй, һүрөө ехэтэй хоолой дууша аялдар аашатай Лель хүбүүнэй партида бага зэргэ тааруугүй байна. Илангаяа гунигтай аялгаар түрүүшынгээ дуу дуулахадаа Жмурова-Лель уян сэдьхэлтэй хөөрхэн хүбүүнэй шэнжэ гарганагүй. Гунхалзаад саашаа ошоходоо яаха аргагүй эхэнэр гэшхэдэл үзүүлхэ юм. Хүбүүнэй роль наадаһанаа артистка али мартаа гээшэ гү?

Хоёрдохи үйлэдэ Берендей хаанай ордон соо һохор дуушад-гуслярнуудай сэсэн мэргэн хаандаа магтаал дуулажа байхые харанабди. Дууша-гуслярнуудай хор һүр жабхалан дүүрэһэн үргэн дэлисэтэйгээр соностоно. Манай театрын эрэшүүлэй хор урда урдынхиһаа һайн болоо гэмээр байна. Наран-Ярило бурхан сухалдажа, Берендей хаанай орон дайдада зуниинь хүйтэржэ эхилһэн байгаа. Бурханай сухал бууруулхын тула Берендей хаан зунай эхин һарын гарахада хамаг залуушуулаа гэрлүүлхэ гэжэ шиидэнэ. Теэд хэрэгынь буруудахадаа Саһан-Хүүхэн хүбүүд, басагадынь хуу хэрэлдүүлжэрхиһэн байба. Энээн тухай хөөрэһэн Бермята гэдэг хаанай хажуудахи номнолшон ехэ энеэдэтэй образ юм. Зэд трубануудай һүрөөтэй бардам абьян оркестровко сооһоо дуулдахадаа энэмнай томоотой дээгүүр хүн юм гэжэ хүрэһөөр тайлбарилаад орхихо юм. Тус ролие наадаһан А. И. Гордеев бэлигтэй артист ба мэхэтэй дүрэтэй дуушан байһанаа гэршэлбэ. Мадас мадас гэшхэлээд, тэнзэгэр гэдэһээ тэбэрин һагад дохисогоогоод, түхэреэн тэнэг нюдэн, һарнагар бардам хамар болоод, аашатай гээшэнь аргагүй. Дуулахадаа хоолойнь хэрэгтэй үедөө хошон шогтой шэнжэ олоод орхихо юм. Артист Н. М. Бесстрашнов үбгэн сэсэн болоһон Берендей хаанай түхэл дүрсые айхабтар шадамараар харуулжа наадана. Мизгирьтэ орхигдоһон Купавын хаанда мүргэхэ гэжэ ерэхэдэ хаан Купава хоёрой дуулаһан дуэт үнэншэмэ тодохон байна. «Хэлэ даа, мухамни» («Сказывай, сказывай умница») гэжэ байжа аятай урихханаар хаанай Купавые аргадаха үедэ оперо шагнажа һууһанаа мартажархихаар болоно. Тэрэ зэргэ шадабаритай бэрхээр артист Бесстрашнов дуулаха наадаха хоёроо нэгэдүүлэн тааруулжа, хүнэй үнэншэмэ образ байгуулна гэлтэй. Берендей хаанай каватинашье Н. М. Бесстрашновай дуулахада нугархай зөөлэхэнөөр гаража, шагнажа һууһан зоной сэдьхэл зүрхые уяруулна. Н. М. Бесстрашнов шанга хоолойтой гэхээр бэшэ. Тиигээшье һаа, үбгэн хүнэй маяг түхэл бэелүүлхын тула тэрэ хоолойгоо зорюута һүлэмхи болгожо байжа, шадабари түгэлдэр дуушан байһанаа харуулба.

Бүдүүн нарин хоёр хоолойтой (бас ба тенор) хүнүүд хаанай захиралта суглаа зарлажа, албатан зониие дуудахадаа элдэб янзын хошон наада гаргаха ёһотой юм. Теэд хоёр зарлагшадые наадаһан И. И. Кочмарев, Н. И. Стрекунов гэгшэдэй юуншье гэһыень ойлгохо аргагүй, бүрүүл үгүүлбэритэй байна. Нюурнуудыншье харахада ямаршье хошон зугаагай тэмдэггүй, хубхай барагарнууд байха юм.

Гурбадахи үйлэдэ зайгуул наадашадай (скоморохи) хатар хэхэнь ехэл һонин байба. «Хүхигты, дэбхэрэлдэгты, тэнэгүүд!» гэжэ хаанай захирхада тэдэнэр оромоо табилдан, эхи тархигүйгөөр дэбхэрэлдэжэ, собхоролдожо орохо юм. Манай хатарша хүбүүд дэбхэрхэ, собхорхо болоходоо үлэмжэ бэрхэнүүд байһанаа харуулба. Эмхи гуримгүй энэ хатарта тэдэнэр одоол «иһээ гүбибэ» хэбэртэй. Энэ жэлдэ артистнарай тоо олошоржо, манай театрын кордебалет оройдоол шанга болоо. Балетмейстер М. С. Заславский шадабаритай бэрхэ хүтэлбэрилэгшэ ха гэжэ мэдэхээр байна.

Снегурочкын хойноһоо ерэһэн Мизгирь (артист А. Н. Балаян) үнэтэй бэлэгээ дурадхан: «Дулаан ордной сэнхир далайда» (На теплом синем море)—гэжэ эхилэн дуулахадаа яһала таарамжатай шэнги байна. Зүгөөр А. Н. Балаянай хоолойдо драматическа шэнжэ үгы аад, Мизгириин омог түргэн зангые тэмдэглэн зураглажа шадахагүй байна. А. Н. Балаян огсом үгүүлбэридэ (в речитативах) ехэ модохир, хүдэлхэ барихадаа бошхо һула байна.

Купавын партиие дуулаһан артистка А. Н. Бурлэк шанга һайхан хоолойтойшье һаа, наадаха таладаа дүрэгүй мордогоршог гэхээр.

Мүн лэ энэ партиие дуулаһан артистка Д. И. Кыштымова образ байгуулха талаар үлүү шадабаритай байна. Тэрээнэй хоолойшье сууряа шангатай, аялгаар зөөлэн гээшэ ха.

«Будаа бидэ таряабди» гэжэ зэргэ нэрьеһэн хороводые хор ехэ һайнаар дуулана. Энэ талаар хормейстер М. Е. Эпштейнэй амжалтые тэмдэглэхээр гээшэ ха.

Һүүлэй һүүлдэ Саһан-Хүүхэн Мизгирьтэ дурлаһан аад, жаргалаа эдлэжэ үрдингүй үглөөнэй наранһаа хайлашаха юм. Мэдээгээ алдаһан Мизгирь уһанда орожо үхэнэ. Мороз үбгэнэй басаган Саһан-Хүүхэнһээ боложо Берендей хаанай орон нютаг хүйтэржэ эхилһэн аад, Ярило-Наран сухалаа таража, тэрэ гэһэнһээ хойшо дулаан элшэеэ элбэгээр сасадаг болоно. Онтохоной удха иимэ юм.

Наранда магтаал болоһон түгэсхэлэй хор һүр жабхалантайгаар соностон оперо дүүрэнэ.

Энэ зүжэгые хүгжэмэй талаар бэелүүлэгшэ дирижёр В. В. Маймескул оперын орёо хэсүү партитурые зүбөөр уншажа дуушад болон хүгжэмшэдые шадамар бэрхээр хүтэлбэрилнэ гэжэ онсо тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Тэрээнэй абьяас ехэтэйдэнь илангаяа һайшаамаар байна.

СССР-эй Арадай артист Г. Ц. Цыдынжапов зүжэг наадаһай юрэнхы талые бүридхэн табяашье һаань, режиссёр (БМАССР-эй габьяата артист Е. И. Кончевский) артистнарай наадалгые хүсэд мүлижэ үрдеэдүй шэнги байна. Бэлигтэй гэһэнүүдынь шадаад лэ, зариманиинь үшөө хүсэд рольнуудтаа ороогүй хэбэртэй, мордогор дүрэгүйгөөр аашална.

БМАССР-эй Искусствын габьяата ажал-ябуулагша уранзурааша А. И. Тимин өөрынгөө үүргые яһала хангалтатайгаар дүүргээ.

Ехэнүүд театрнуудта табигдадаг орёо ута энэ зүжэгые өөрынгөө сценэ дээрэ түрүүшынхеэ бэелүүлхэдээ манай театр мэргэжэл түгэлдэр байһанаа гэршэлбэ гэжэ эсэстээ тэмдэглэхэ ушартай болонобди.

Н. ОЧИРОВ.

ООН-эй Генеральна Ассамблейн онсо сесси

НЬЮ-ЙОРК, ноябриин 2. (ТАСС). Забhарлалгын hүүлээр Иорданиин делегат Рифаи зүрхөө долгисон үгэ хэлэбэ. Египедтэ эсэргүүгээр гурбан гүрэнэй хэhэн эзэрхэг түримхэй добтолгые «бузар булай гэмтэ ябадал мүн» гэжэ нэрлээд, тэрэниие энэ дары болюулха ёhотой гэжэ хэлэбэ. Гансашье Суэцкэ каналые зэбсэгтэ хүсөөр булимтаран абахын түлөө бэшэ, мүн Египедэй правительствые унагаахын ба арабуудай национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөе дарахын тула Англи ба Франци Израилиие эзэрхэг түримхэй ябуулгын зэбсэг болгон хэрэглээ гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ. Эзэрхэг түримхэй добтолгодо сохилто үгэхэдэнь Египедые Иорданиин королевство дэмжэхэ гэжэ хүндэтэй уялга абаа. Өөрынгөө газарые, өөрынгөө ажабайдалые, өөрынгөө эрхэ сүлөөе, өөрынгөө ерээдүйе хамтадаа хамгаалха гэжэ бидэнэр тангаригаа үгөөбди.

Американска проектын ехэ дутагдалтай байhыень Рифаи тэмдэглээ.

Египедтэ эсэргүүгээр хэгдэhэн эзэрхэг түримхэй добтолгые «ООН-эй түүхэдэ болоhон эгээн эшэгүүригүй муухай үгэсөөн гээшэ» гэжэ Сириин делегат Рафик Аль-Аша нэрлэбэ.

Удаань СССР-эй делегат А. А. Соболев үгэ хэлээ.

Египедтэ эсэргүүгээр Израилиин, мүн Англи ба Франциин хэhэн эзэрхэг түримхэй добтолго халаа английска ба французска правительствонуудай уридшалан зохёожо бэлэдхэhэн нэгэн түсэбөөр бэелүүлэгдэнэ гэжэ эли болонхой гээд Соболев хэлэбэ. Суэцкэ каналые англо-французска зэбсэгтэ хүсэнүүдэй булимтаран абаха шалтаг бии болгохын зорилгоор Израилиин эзэрхэг түримхэй добтолго хүүлхэ гэжэ түсэблэгдэhэн байгаа.

Израилиин правительство Египедтэ эсэргүүгээр эзэрхэг түримхэй добтолго хэхэдээ Зүүн зүгтэ өөhэдынгөө колониальна эзэрхэлгэ hэргээхые оролдоhон империалистическэ бүлэгүүдэй гартахи зэбсэг боложо үгөө. Тиигэжэ колониализмда эсэргүүгээр тэмсэжэ байhан бүхы арабска арадуудта, Зүүн зүгэй бүхы арадуудта заналта хээ гээшэ.

Египедтэ эсэргүүгээр эзэрхэг түримхэй добтолго хэжэ, Англи болон Франци ООН-эй зорилготой таарахагүй замда оробо. Египедтэ эсэргүүгээр хэгдэhэн эзэрхэг түримхэй добтолгые болюулха тушаа зохихо хэмжээ Аюулгүйн Соведэй абахыень Англи ба Франциин түлөөлэгшэд hаалта хээ. Энэ асуудалые Аюулгүйн Соведэй зүбшэн хэлсэжэ байхада Англиин болон Франциин правительствонууд Аюулгүйн Соведые алгасажа, Египедтэ занаха ба эрилтэ табиха замда ороод, Египедэй гүрэндэ эсэргүүгээр сэрэгэй ябуулгануудые нюусагүйгөөр хэжэ эхилhэн байна. Англиин ба Франциин правительствонууд Суэцкэ каналhаа зүүн тээхи бүхы газарые Израилиин зэбсэгтэ хүсэнүүдэй эзэмдэлгэдэ үгэхэ эрилтэ Египедэй урда юундэ табиhан байгааб гэжэ Соболев асууба. Суэцкэ каналые английска ба французска уhан-сэрэгэй флодоор эзэмдэхэ ябадалые Суэцкэ каналаар судануудай сүлөөтэйгөөр ябалгые хамгаалhан хэрэг гэжэ яажа тайлбарилжа болохо юм? Суэцкэ каналда англо-французска самолёдуудай добтолhон ябадалые Суэцкэ канал тушаа hанаагаа зобоhон хэрэг гэжэ яажа хэлэжэ болохо юм?

Суэцкэ каналаар суднаар ябалгые хамгаалха тухай Англиин, Франциин мэдүүлгэ имагтал Египедэй гүрэндэ эсэргүүгээр Англиин ба Франциин хэhэн эзэрхэг түримхэй добтолгые далдалха гэhэн шалтаг гээшэ.

Египедтэ эсэргүүгээр Англи, Франци ба Израилиин хэhэн зэбсэгтэ добтолгые дары сагаа болюулхын түлөө эрид шууд, үрэ дүн ехэтэй хэмжээ ООН абаха ёhотой гэhэн бүхы дэлхэйн арадуудай эрилтэдэ Советскэ Союзай арадууд hанамжаа нэгэдүүлнэ гэжэ түгэсхэлдөө А. А. Соболев мэдүүлбэ.

Египедтэ эсэргүүгээр Англи, Франци ба Израилиин зүгhөө хэгдэhэн эзэрхэг түримхэй добтолгые СССР-эй правительство өөрынгөө октябриин 31-нэй мэдүүлгэ соо эрид шууд буруушааhан байна. Дунда Зүүн зүгтэ эб найрамдал, амгалан байдал сахихын тула, Египедтэ эсэргүүгээр Англи, Франци ба Израилиин хэжэ байhан сэрэгэй ябуулгануудые болюулхын тула, Египедэй газар дээрэhээ интервентнүүдэй зэбсэгтэ хүсэнүүдые дары сагаа гаргахын тула яаралтай хэмжээ ООН абаха ёhотой гэжэ СССР-эй правительство тоолоно.

СССР-эй делегаци Генеральна Ассамблейе иигэжэ уряална:

1. Египедтэ Англи, Франци ба Израилиин буу зэбсэгээр добтолжо ороhон ябадалые ООН-эй зорилго болон ёho гуримтай таарахагүй эзэрхэг түримхэй ябуулга мүн гэжэ буруушааха;

2. Сэрэгэй байлдаануудые энэ гэhээр болюулхыень, зэбсэгтэ хүсэнүүдээ Египедэй газар дээрэhээ, Египедэй мэдэлэй уhан дээрэhээ гаргахыень Англи, Франци ба Израильhаа эрихэ;

3. Генеральна Ассамблейн онсо тусхай сессиин дурадхалай дүүргэгдэхын хойноhоо хаража байхынь тула ООН-эй комисси байгуулха.

А. А. Соболевой үгэ хэлэhэнэй hүүлээр үгэ хэлэлгые болюулжа, США-гэй резолюциин проектые голосованида табиха дурадхал Пакистанай делегат оруулба.

Удаань Израилиин, Австралиин, Франциин, Шэнэ Зеландиин делегадууд үгэ хэлэжэ, резолюциин проектые буруушааhан гэхэ гү, али эзэрхэг түримхэй добтолгые болюулха дурагүй байhан тухайгаа мэдүүлбэ.

Эквадорой, Югославиин, Индиин, Саудовска Аравиин делегадууд үгэ хэлэжэ, эзэрхэг түримхэй добтолгые буруушаагаа.

Нью-Йоркско сагаар ноябриин 2-ой үглөөнэй 2 час 24 минутада, московско сагаар 10 час 24 минутада США-гэй резолюциин проект тушаа сесси голосовани хэжэ эхилбэ. Резолюциин проектын түлөө 64 делегаци, буруушаажа—5 делегаци (Англи, Франци, Австрали, Шэнэ Зеланди, Израиль) голосовалаа. 6 делегаци (Канада, Бельги, Голланди, Урда-Африканска союз, Португали, Лаос) hаналаа баряа.

Нью-Йоркско сагаар үглөөнэй 4 час 17 минутада заседани хаагдаа. ООН-эй генеральна секретарь Генеральна Ассамблейн онсо сессиин резолюциие Англиин, Франциин, Израилиин ба Египедэй правительствонуудта тусхайта ёhоор эльгээгээ гэжэ үшөө заседаниин хаагдаагүй байхада соносхогдоhон байна.

Египедэй зэбсэгтэ хүсэнүүдэй командованиин мэдээсэл

КАИР, ноябриин 3. (ТАСС). Египедэй зэбсэгтэ хүсэнүүдэй главна командованиин ноябриин 2-ой үглөөгүүр толилhон коммюнике дотор иигэжэ хэлэгдэнэ: үнгэрөөшэ 24 часай туршада соо дайсанай самолёдууд Египедэй городуудта 42 дахин ниидээ. Египедэй зэбсэгтэ хүсэнүүд Англиин гурбан самолёт унагаагаа.

Египедэй информациин управлени иимэ мэдээсэл толилбо:

Буудалдаае болюулха тухай ООН-эй Генеральна Ассамблейн шиидхэбэриин гаргагдабашье, Англиин бомбардировщигууд Каир руу ниидэжэ үргэлжэлhөөр. Каирта байhан радиостанциие англиинхид бомбодохо hэдэлгэтэй. Гэбэшье, эдэ станцинууд хүн зон олонтой газарта байдаг юм. Каирта 3 миллион хүн, Александрида—2 миллион, Порт-Саидта—500 мянган хүн ажаhууна.

Чимит ЦЫДЕНДАМБАЕВ

Египет ороной патриодуудта!

Бүмбэрсэг ехэ дэлхэйн
Бүхы баян культурын
Анхан hууриинь табилсаhан
Арадуудай нэгэнниинь—Египет.
Үг гарбал, эсэгэнэрэйтнай
Уран ухаанhаа hабагшатай
Ульгэр түүхэ, баялигтнай
Үеын үедэ мүнхэ юм!
Арадай яhаа холгоожо
Шуhаяа адхажа бүтээhэн,
Холбоо сэхэ каналдатнай
Хобдог дайсад олзуурхаал.
Эхэ нангин Египедэй
Эрхим согтой патриодууд.
Зэбсэгэй зүүрээр тулгажа
Зэрлигүүдэй амые татабат.

Галаар оронhон «айлшадаа»
Галаар «хүндэлэн» мордохуулха,
Харгынь бүрүүе танюулха
Хамтын хүсэлөөр нэгэдэбэт.
Советскэ арадай илалтын
Соло габьяа, шэн зориг,
Ороноо хамгаалха тэмсэлдэтнай
Одон жэшээнь болог лэ!
Дэлхэйн бүхы арадуудай
Дээдын нангин бодолынь,
Дорюун hайшаал, дурлалынь
Танай булад зэргэтэй
Таhаршагүй холбоотой!
Олон түмэн арадуудай,
Оюун зүрхэн танаараа!

Венгриин Хүдэлмэришэн-Таряашанай Революционно Правительствын уряа

БУДАПЕШТ, ноябриин 4. (ТАСС). Венгриин Хүдэлмэришэн-Таряашанай Революционно Правительствын зүгhөө «Венгер арадта хандаhан уряа» эндэ тунхаглагдаа.

Уряа соонь иигэжэ хэлэгдэнэ:

Венгер арадта хандаhан уряа!

Венгерскэ Хүдэлмэришэн - Таряашанай Революционно Правительство эмхидэн байгуулагдаба!

Ракошиин ба тэрээнтэй нүхэсэгшэдэй гаргаhан антипартийна, арадта харша алдуунуудые заhаха, национальна бэеэ дааhан байдалаа, сүлөөтэ эрхээ хамгаалха гэhэн арюун зорилготой олониитын хүдэлөөн манай орон дотор октябриин 23-да эхилhэн байгаа. Имре Надиин правительствын hула байhан ушар, энэ хүдэлөөн дотор шургагша контрреволюционно этэгээдүүдэй улам ургажа байгаа нүлөөниинь манай социалистическэ туйлалтануудые, манай арадай гүрэниие, манай хүдэлмэришэн-таряашанай засагые, бүхы Эхэ ороноймнай оршон байлгые аюулда оруулаа.

Энэ ушарые хараада абажа, венгерскэ патриодууд бидэнэр Венгерскэ Хүдэлмэришэн-Таряашанай Революционно Правительство эмхидхэн байгуулха зэргэтэй болообди.

Правительствын состав:

Янош Кадар—Премьер-Министр.

Ференц Мюнних—Премьер-Министрын орлогшо, зэбсэгтэ хүсэнүүдэй ба ниитын аюулгүй байдалай министр.

Дьердь Марошан — Түрэнэй министр.

Имре Хорват — Гадаадын хэрэгүүдэй министр.

Иштван Кошша — Финансын министр.

Антал Апро — Хүндэ промышленностиин министр.

Имре Дегеи — Газартаряалангай министр.

Шандор Ранаи — Худалдаа наймаанай министр.

Бусад министрнүүдэй тушаалнууд мүнөөдөө эзэгүй үлөөгдөө. Орон дотор хуулита байгуулалтын hэргээн тогтоогдоhоной hүүлээр манай арадай демократида үнэн ондоо партинуудай ба партийнабэшэ хүнүүдэй түлөөлэгшэд эдэ тушаалнуудые даахын тула уригдаха болоно.

Шэнээр эмхидхэн байгуулагдаhан правительство венгер арадта иимэ уряатайгаар хандана:

Хүдэлмэришэн-Таряашанай Революционно Правительствын уряа

Ахадүү венгернүүд!
Хүдэлмэришэд!
Таряашад!
Солдадууд!
Нүхэдүүд!

Манай наца хүндэ хүшэр сагые үзэжэ байна. Хүдэлмэришэд болон таряашадай засаг түрэдэ, социализмын арюун нангин хэрэгтэ аюул тохёолдобо. Венгерскэ ажалшад, түбхын түрүүндэ венгерскэ хүдэлмэришэд таанадай өөhэдынгөө гараар, баатар габьяата ажалаараа үнгэрэгшэ 12 жэлэй турша соо хангаhан туйлалтануудтатнай тон ехэ аюул тохёолдоод байна.

Контрреволюционно заговорщигууд өөhэдынгөө хорото нюурые улам ехээр элишэлэн харуулжа байнад. Тэдэнэр демократиин тала баригшадые хайрагамгүйгөөр хорлон мүрдэнэ, нилашистнууд ба бусад фашистска бузар алууршад үнэн сэхэ патриодуудые, манай эрхим нүхэдые алана.

Манай орон дотор шиидхэгдээдүй олохон асуудалнууд үшөөл бии гэжэ, бидэнэй тэмсэхэ ёhотой олохон бэрхэшээлнүүд үшөөл бии гэжэ мэдэнэбди. Ажалшадай байдалынь социализм байгуулжа байгаа орон дотор байха зэргэтэй хэм хэмжээнhээ үшөөл холо байна. Ракоши ба Гере мэтын бүлэглэлэй толгойлжо байhан 12 жэлэй турша соо дэбжэлтэ туйлагдахын хажуугаар, олон тоото ехэ алдуунууд гаргагдаhан ба хуулиин эрхэ ехээр эбдэгдэhэн юм. Тэрэ ушар ажалшадай зүгhөө зүбөөр дураа гутаха ябадал үүсхэhэн байна.

Хархис этэгээдүүд хорото муухай зорилго табина. Тэдэнэр арадай-демократическа байгуулалтадамнай хоро хүргэхэ гэжэ оролдобо. Юуб гэхэдэ, тэдэнэр фабриканууд, заводуудые капиталистнуудта, газарые помещигүүдтэ бусааха хүсэлэнтэй байна. Тэдэнэр жандармнуудые, уряднигуудые арад түмэндэ харша, хараалта хуушанай бүхы дарлалта ба мүлжэлгын ёho гуримые арад зоной хүзүүн дээрэ дахинаа буулгаха гэжэ оролдоно. Тэдэнэр илаа hаа—таанадта эрхэ сүлөө, ажана байдал ба демократи асархагүй, харин боолшолго, ядуу байдал, хүдэлмэригүйдэлгэ, хайрагамгүй хатуу дарлалта асарха байгаа.

Арадай демократиин ёho гурим тогтоохо үедэ гаргагдаhан алдуунуудые хэрэглэн, тэдэ хархис этэгээдүүд олон тоото үнэн сэхэ ажалшадые, илангаяа патриотическа хүсэл эрмэлзэлгэтэйгээр хүдэлөөндэ хабаадаhан залуушуулай ехэхэн хубиие худхуулан мэхэлhэн байна. Тэдэ үнэн сэхэ патриодууд манай ниитын, ажахын ба политическэ бүхы ажабайдалда демократиие улам хүгжөөхын түлөө тэмсэhэн, тиихэдэ манай Эхэ орон дотор социализмын үндэhэ hуури бэхижүүлхэ ябадал хангаха гэhэн байгаа. Эдэ патриодууд бусад социалистическэ оронуудтай хани барисаатай, сүлөөтэ, бэеэ дааhан гүрэн ёhоороо Венгриин улам ехээр ургаха, хүгжэн hалбархые хүсэhэн байнад. Тиимэл ушарhаа, хүдэлөөндэ хабаадаhанайнь түлөө тэдэ хүнүүдые гэмнэбэл буруу, гэмтэ ябадал болохо гээшэ.

Имре Надиин правительствын hулые hамбаашалан, контрреволюционно хүсэн дура зоргоороо аашална, алана, дээрмэдэнэ, hуладабалнай энэ хүсэн булижашье болохо гэжэ hэргиилхэ зэргэтэйбди.

Манай инаг Эхэ орониие контрреволюционно этэгээдүүдэй ямар муу байдалда оруулаад байhыень, олохон ушарта үнэн сэхэ ба түрүү хүнүүд аад, демократиин ба эрхэ сүлөөгэй лозунгые зорюута гү, али зорюута бэшээршье hаа хэтэрүүлэн хэрэглэжэ, хархис аашада харгы гаргажа үгэhыень харахадаа ехэ гашуудал түрэхөөр, зүрхэн үбдэхөөр байна.

Венгернүүд!
Ахадүүнэр!
Патриодууд!
Солдадууд!
Гражданинууд!

Контрреволюционно этэгээдүүдэй хорото муухай аашада эсэс табиха хэрэгтэй.

Тэмсэжэ орохо саг ерээ. Хүдэлмэришэд болон таряашадай засаг түрые, арадай демократиин туйлалтые аршалан хамгаалая. Орон дотороо гурим журам байгуулая, аюулгүй ба амгалан түбшэн байдал тогтооё!

Бата ба хүсэтэй правительство, ороноо мүнөөнэйнь хүндэ хүшэр байдалhаа гаргажа шадахаар правительство байгуулхые арадай аша туhа, Эхэ оронаймнай аша туhа эрижэ байна. Тиимэhээ, Венгерскэ Хүдэлмэришэн-Таряашанай Революционно Правительство эмхидхэн байгуулбабди.

Венгерскэ Хүдэлмэришэн-Таряашанай Революционно Правительствын программань иимэ:

1. Манай ороной национальна бэеэ даанхай байдал ба сүлөөтэ эрхые хангаха.

2. Манай арадай-демократическа, социалистическэ байгуулалтые али бүхы добтолгоhоо хамгаалха, манай социалистическэ туйлалтануудые, хамгаалха, социализм байгуулгын замаар урагшаа дабшаха.

3. Өөhэд зуураа химарhан тэмсэлые усадхаха, орон соогоо гурим журам ба дотоодын амгалан байдал hэргээхэ. Һүүлэй үеын событинуудта хабаадаhанайнь түлөө ажалшадые хэhээхэ, мүрдэхэ ябадал правительствомнай гаргуулхагүй.

4. Бүрин тэгшэ эрхын, бэе бэеынгээ дотоодын хэрэгүүдтэ хамаархангүй байлгын үндэhөөр бүхы социалистическэ оронуудтай ахадүү ёhоной нягта хани харилсаа тогтоохо, мүн манай экономическа холбоо барисаае алишье талададаа ашагтай туhатай байхаар, харилсан туhалалсадаг байхаар тогтоохо.

5. Социальна байгууламжын ба засаг түрынь түхэл шэнжэhээ дулдыдангүй, бүхы гүрэнүүдтэй амгалан ёhоной харилсаа холбоотой байха.

6. Ажалшадай, илангаяа хүдэлмэришэн ангиин ажабайдалай хэм хэмжээе эршэмтэй түргэнөөр, нилээд ехээр hайжаруулха. Ажалшадта гэр байра олоор үгэхэ; өөhэдынгөө хүдэлмэришэдтэ ба албахаагшадта байрын гэрнүүдые олоор барижа үгэхэ арга заводуудта олгохо.

7. Хүн зоной байдалые түргэн hайжаруулхаар бодомжолон, оронойнгоо национальна онсо өөрэ байдалые хараада абажа, арадай ажахын түсэбүүдые хубилган зохёохо ба ажахые хүтэлбэрилхэ арга методүүдээ хубилгаха.

8. Албан хойрог ябадал усадхаха, бүхы ажалшадай эдлэхэ демократиие үргэнөөр хүгжөөхэ.

9. Үргэн ехэ демократиие үндэhэ болгон, бүхы фабриканууудта, заводуудта, предприятинуудта хүдэлмэришэдэй захиргаа тогтоохо.

10. Хүдөө ажахын үйлэдбэриие хүгжөөн дэбжээхэ, уялгата тушаалгануудые болюулха; үмсын ажалтай таряашадта туhа хүргэхэ. Кооперативна хүдэлөөнэй ба газарай эсхэмжэлгын үедэ гаргагдаhан али бүхы хуули буса ябадалнуудта правительствын зүгhөө эрид шууд эсэс табиха.

11. Нютагуудтахи засагай органуудые, революционно Соведүүдые демократическа ёhоор hунгаха ябадал хангаха.

12. Деревнидэхи ба городтохи энгэй жэжэ промышленностиие, тэрэшэлэн худалдаа наймаае дэмжэхэ.

13. Манай түрүү ёho заншалнуудые үндэhэ болгон, венгерскэ национальна культурые улам улам хүгжөөхэ.

14. Венгерскэ Хүдэлмэришэн-Таряашанай Революционно Правительство манай арад түмэнэй, манай хүдэлмэришэн ангиин, манай Эхэ ороной аша туhые бодожо, Советскэ сэрэгүүдэй командованида гуйлтатайгаар хандаба. Тиихэдээ хархис этэгээдүүдэй ба контрреволюциин хара хүсые бута сохихо, арадай социалистическэ байгуулалтые hэргээхэ, манай орон дотор гурим журам ба амгалан түбшэн байдал hэргээн тогтоохо ябадалдань арад зондомнай туhалыт гэжэ гуйhан байнабди.

15. Манай орон дотор гурим журам ба амгалан түбшэн байдал тогтоогдоhоной hүүлээр, Венгерскэ правительство советскэ сэрэгүүдые Венгриин газар дээрэhээ гаргаха тухай асуудалаар Советскэ Союзай Правительствотай, Варшавска договорто хабаадаhан бусад оронуудтай хэлсээ хэхэ байна.

Хүдэлмэришэд!
Ажалша таряашад!
Интеллигентнэ ажал эрхилдэг хүнүүд!
Венгерскэ солдадууд ба офицернүүд!

Венгерскэ Хүдэлмэришэн-Таряашанай Революционно Правительствотай нэгэдэгты! Манай арадай үнэн зүб тэмсэлые дэмжэгты! Манай арадай-демократическа байгуулалтые хамгаалагты! Контрреволюционно банданuудые зэбсэгыень хаа хаанагүй буляан абагты!

Эмхидэлтэ хүдэлмэришэд! Венгерскэ Хүдэлмэришэн-Таряашанай Революционно Правительствые тойрожо тон нягтаар эмхидэн жагсагты! Бүхы предприятинуудай хүдэлмэриие энэ дары hэргээгты!

Ажалша таряашад! Газар уhаяа хамгаалагты, ниитэ хэрэгэй түлөө, манай арадай-демократическа байгуулалтын түлөө ахадүү хүдэлмэришэдтээ хамта гар гарhаа барилсан ябажа тэмсэгты!

Венгерскэ залуушуул! Мэхэдэ бү орогты. Арадай демократиин ёho гурим лэ таанадта сүлөөтэй, hайн hайхан ерээдүйе олгохол, тэрээнээ хамгаалагты!

Венгриин ажалшад! Арадай-демократическа засаг түрые хамгаалха, гурим журам hэргээн байгуулха, үйлэдбэрээ hэргээн хүдэлгэхэ ябадал—таанадай ажахын, политическэ ба социальна үнэнтэ хүсэл эрмэлзэлгые бэелүүлхэ түрүүшын арга нүхэсэл болоно. Эдэ бүгэдын түлөө Венгерскэ Хүдэлмэришэн-Таряашанай Революционно Правительство тэмсэнэ, энэ нангин тэмсэлдэ венгерскэ бүхы үнэн сэхэ патриодуудые уряална.

Ажалшад! Хани нүхэд венгернүүд! Үнэн, зүбынь манай талада!

Билэ илахабди!

Венгерска Хүдэлмэришэн-Таряашанай Революционно Правительство.

Египедтэ боложо байhан сэрэгэй тулалдаан

ТЕЛЬ-АВИВ, ноябриин 3. (ТАСС). Израилиин сэрэг энэ үглөөгүүр Хан-Юнисые эзэлээ гэжэ Израилиин армиин түлөөлэгшэ мэдүүлбэ.

ТЕЛЬ-АВИВ, ноябриин 3. (ТАСС). Израилиин армиин түлөөлэгшын мэдээсэhэнэй ёhоор, Израилиин сэрэг үсэгэлдэр Тур городые эзэлээ. Энэ город Суэцhээ урагшаа 250 километрын газарта, Синайска хахад аралай баруун эрьедэ оршодог юм.

ТЕЛЬ-АВИВ, ноябриин 3. (ТАСС). Израилиин армиин түлөөлэгшын мэдүүлhэнэй ёhоор, Израилиин сэрэгүүд ноябриин 2-то гурбан зүг тээшэ добтолоо. Сэрэгүүдэйнь нэгэ зариманиинь, Суэц город руу, нүгөөдүүлынь Исмаиль город руу добтолhон байна. Үшөө нэгэ заримаиинь Дундада далайн эрьеэр добтолжо байна. Израилиин сэрэгүүдэй хоёр бүлэгынь Суэцкэ каналда 20—25 километрын газарта дүтэ ерээд байна гэжэ тэрэ хэлээ.

ООН-эй Аюулгүйн Со[...] заседани

Лондондо бол[...] англо-французс[...] хэлсээн

Английска лордну[...] палатада

Редактор Д. Л. ЛОБС[...]

Адрес редакции: г. Улан-Удэ. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, заместителя редактора — 32-74, отв. секретаря — 27-37. отделов: партийной жизни, сельского хозяйства — 47-59, пропаганды и переводов — [...] культуры и быта, промышленности —34-05, местной информации и писем —24-74, корректорская — 32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00909. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. № 6387.